

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
(MSC in Accounting & Finance)

Αιτίες και συνέπειες της βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος για ελληνικές επιχειρήσεις εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά την περίοδο 2005-2010.

Λυκούρη Βικτώρια

Εργασία υποβληθείσα στο

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση

Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Αθήνα, 11/ 2017

Εγκρίνουμε την εργασία της

Λυκούρη Βικτώριας

[ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ] [ΥΠΟΓΡΑΦΗ]

... Τζόβας Χρήστος.....

[ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ] [ΥΠΟΓΡΑΦΗ]

.... Παπαδάκη Αφροδίτη

[ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ] [ΥΠΟΓΡΑΦΗ]

.....Δεμοιράκος Ευθύμιος.....

30/11/2017

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Λυκούρη Βικτώρια

.....

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	4
Λίστα Πινάκων.....	5
Ευχαριστίες.....	6
Περίληψη.....	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8-9
<u>1ο ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ</u>	
2. Πληροφοριακό Περιβάλλον	
2.1. Ορισμός Πληροφοριακού Περιβάλλοντος.....	10
2..2. Χρησιμότητα των Λογιστικών Πληροφοριών.....	10-11
2..3. Έννοια, περιεχόμενο χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	12-13
2..4. Χρήστες χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	14
2..5. Γενικές Αρχές Λογιστικών Καταστάσεων	15-16
2..6. Έλεγχος και Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση.....	17
2..7. Εφαρμογή ΔΠΧΛ και νομοθετικό πλαίσιο.....	18-19
3. Ελληνικό Περιβάλλον	
3.1. Το Οικονομικό Περιβάλλον στην Ελλάδα.....	20
3.1.1. Σύγκριση των αναπτυσσόμενων κλάδων πριν και μετά την κρίση.....	20-25
3.2. Ελλάδα και ΔΛΠ.....	25-26
3.3. Ελεγκτικό Περιβάλλον στην Ελλάδα.....	26-27
<u>2ο ΜΕΡΟΣ: ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ</u>	
4. Εφαρμογή Υποδείγματος	
4.1. Βιβλιογραφική επισκόπηση και ανάπτυξη υποθέσεων.....	28-34
4.2. Μοντέλα Παλινδρόμησης.....	34-38
5. Επιλογή Δείγματος.....	39-40
6. Αποτελέσματα και Πίνακες Στατιστικής Ανάλυσης	
6.1. Περιγραφικά Στοιχεία.....	41-43
6..2. Πολυπαραγοντικά αποτελέσματα.....	44-50
6..3. Αποτελέσματα Ανάλυσης.....	51-52
7. Συμπεράσματα.....	53-54
8. Βιβλιογραφία.....	55-59

Λίστα Πινάκων :

Μέρος 1:

Πίνακας Α: Οι δέκα κλάδοι με τη μεγαλύτερη συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας (2005-2009 και 2010-2014).....20-21

Πίνακας Β: Οι δέκα κλάδοι με τη μικρότερη συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας (2005-2009 και 2010-2014).....23-24

Πίνακας Γ: Επιχειρήσεις στην Ελλάδα– Βασικά αριθμητικά στοιχεία.....24

Μέρος 2:

Πίνακας 1: Κατανομή Κλάδων στο δείγμα.....39-40

Πίνακας 2: Διαχωρισμός σε γενικές κατηγορίες.....40

Πίνακας 3: Περιγραφικά Στατιστικά Στοιχεία.....41-42

Πίνακας 4: Συχνότητα index.....42

Πίνακας 5: Σχέση DBig4 - Dboard.....43

Παλινδρομήσεις:

Πίνακας 6: Υπόθεση 1.....44-45

Πίνακας 7: Υπόθεση 2.....45-46

Πίνακας 8: Υπόθεση 3.....47

Πίνακας 9: Υπόθεση 4.....48

Πίνακας 10: Correlation.....49

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου, κ. Τζόβα Χρήστο, για την καθοδήγησή του και την άψογη επικοινωνία μας, καθ' όλη τη διάρκεια συγγραφής της εργασίας, αλλά και για τη συνολική του προσφορά κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Αιτίες και συνέπειες της βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος για ελληνικές επιχειρήσεις εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά την περίοδο 2005-2010.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σημασία του πληροφοριακού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη κάθε επιχείρησης στον Ελλαδικό Χώρο. Στο πρώτο μέρος, προσεγγίζονται βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά του πληροφοριακού περιβάλλοντος και την προσαρμογή τους με τα ΔΛΠΧ. Στη συνέχεια, δίνεται μια περιληπτική εικόνα της κατάστασης του περιβάλλοντος της Ελλάδας.

Στο επόμενο μέρος παρουσιάζεται η βιβλιογραφική επισκόπηση και συνάμα το πλαίσιο εφαρμογής της έρευνας που θα πραγματοποιηθεί. Στη συνέχεια, γίνεται εξήγηση, εφαρμογή και ανάλυση του σουηδικού υποδείγματος στα δεδομένα της Ελλάδας την περίοδο 2005-2012. Δημιουργούμε ένα δείκτη που αντανακλά τις βελτιώσεις του περιβάλλοντος πληροφοριών. Οι πιο κοινές ενέργειες είναι να στραφούν σε μια ελεγκτική εταιρεία υψηλού κύρους ή/ και να προστεθούν ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Αυτές οι βελτιώσεις συνδέονται με τη μετάβαση στο μακροπρόθεσμο χρέος και τη μείωση του επιτοκίου τραπεζικού δανεισμού.

Λέξεις-κλειδιά: περιβάλλον πληροφόρησης, ΔΠΧΠ, ελεγκτική, μέγεθος του διοικητικού συμβουλίου, μακροπρόθεσμο χρέος, επιτόκιο δανεισμού

1. Εισαγωγή

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις κάθε επιχείρησης αποτελούν σημείο αναφοράς για την εύλογη και δίκαιη παρουσίαση των λογιστικών της καταστάσεων στους ενδιαφερόμενους χρήστες . Παράλληλα, η ποιότητα και το περιεχόμενο των πληροφοριών συντελεί σημαντικά στην λήψη οικονομικών αποφάσεων οι οποίες έχουν καθοριστικές επιπτώσεις για το μέλλον της επιχείρησης. Ακρογωνιαίος λίθος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθίσταται το πληροφοριακό περιβάλλον στο οποίο διαμορφώνεται η ενημέρωση των λογιστικών αναφορών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί αν και κατά πόσο επηρεάζεται το πληροφοριακό περιβάλλον με αλλαγές στον έλεγχο αλλά και στη δομή κάθε επιχείρησης. Η έρευνα αποσκοπεί να δώσει απαντήσεις στις εξής ερωτήσεις:

1. Ποιές είναι οι βαθύτερες αιτίες που οδηγούν μια επιχείρηση να διενεργήσει αλλαγές με σκοπό τη βελτίωσή του πληροφοριακού περιβάλλοντος;
2. Ποιοι οι τρόποι βελτίωσης του περιβάλλοντος αυτού;
3. Ποιες είναι οι συνέπειες αυτών των αλλαγών αυτών;
4. Συμβαδίζει η εφαρμογή του υποδείγματος που εξετάζουμε για τις ελληνικές επιχειρήσεις την περίοδο 2005-2010;

Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας και την απάντηση των παραπάνω ερωτημάτων η εργασία διαχωρίζεται σε 2 μέρη, εκ των οποίων το καθένα περιλαμβάνει 2 κεφάλαια.

Στο πρώτο μέρος, γίνεται αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο του χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, και της σημασίας του για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών αναφορών σε ένα ευρύ πλαίσιο. Στο δεύτερο κεφάλαιο δίνεται μια πιο εξειδικευμένη προσέγγιση στο περιβάλλον της Ελλάδας και την προσαρμογή του σε όσα αναφέρθηκαν στο πρώτο κεφάλαιο.

Στο δεύτερο μέρος ξεκινά η έρευνα με μια πρώτη εικόνα προηγούμενων ερευνών και ανάλυση υποθέσεων του υποδείγματος που εφαρμόζουμε και σε δεύτερη φάση δίνονται τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης με βάση τα ελληνικά στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, στο υπόδειγμά μας εξετάζουμε περιπτώσεις εισηγμένων ελληνικών εταιρειών στη χρηματιστηριακή αγορά, που από τον Ιανουάριο του 2005 ενημερώνουν τα οικονομικά τους στοιχεία σύμφωνα με τα Διεθνή

λογιστικά πρότυπα. Το χρονικό εύρος που εξετάζεται είναι το 2005-2010, περίοδος προ κρίσης για να αποτιμήσουμε τα αποτελέσματα του υποδείγματος χωρίς τον παράγοντα κινδύνου χρεωκοπίας της χώρας. Ερευνούμε βελτιώσεις στο πληροφοριακό περιβάλλον και στη λήψη αποφάσεων για επιχειρήσεις στην Ελλάδα εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά τα έτη 2005-2010. Οι επιχειρήσεις αυτές απαιτείται να έχουν ελεγχθείσες δημοσιευμένες εκθέσεις, εφαρμοσμένες σύμφωνα με τις προβλέψεις των ΔΛΠ και είναι κυρίως μεσαίου και μεγάλου μεγέθους.

Όπως, θα αναλυθεί στο δεύτερο μέρος τα αποτελέσματα κατά κύριο λόγο σύμφωνα με τα στατιστική ανάλυση και τις παλινδρομήσεις δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος και των τρεχουσών υποχρεώσεων ή του μακροπρόθεσμου χρέους όπως και με το επιτόκιο δανεισμού, όπως αναμενόταν. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν μεγάλο κύκλο εργασιών στην Ελλάδα και οι αποφάσεις για αλλαγή του περιβάλλοντος πληροφοριών όπως η προσθήκη ανεξαρτήτων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο ή η αλλαγή ελεγκτικής εταιρείας σε Big 4, δεν τις επηρεάζουν τόσο το σε μακροοικονομικό πλαίσιο.

1ο ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2. Πληροφοριακό Περιβάλλον

2.1.Ορισμός Πληροφοριακού Περιβάλλοντος

Οποιοσδήποτε εταιρικός οργανισμός διαμορφώνει με τέτοιο τρόπο το εσωτερικό περιβάλλον αλλά και τον στρατηγικό προγραμματισμό του έτσι ώστε να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος και να είναι κερδοφόρος. Για αυτό το σκοπό υποχρεούται να ακολουθεί ένα πλαίσιο ειδικών κανόνων και γνωστοποιήσεων για τη σωστή λειτουργία της επιχείρησης και την συνέχεια της επιχειρηματικής της δραστηριότητας. Καθοριστικός παράγοντας που θα συντελέσει στην επιβίωση και μετέπειτα στην επιτυχία του αποτελεί το πληροφοριακό του σύστημα. Το πληροφοριακό σύστημα διαμορφώνεται μέσα από το εσωτερικό περιβάλλον ή πιο συγκεκριμένα μέσα από το πληροφοριακό περιβάλλον της επιχείρησης. Πληροφοριακό περιβάλλον ορίζεται ως το σύνολο ατόμων, οργανισμών ή συστημάτων που συλλέγουν, επεξεργάζονται ή διαδίδουν πληροφορίες. Μέσα στον ορισμό περιλαμβάνονται και οι ίδιες οι πληροφορίες.

2.3. Χρησιμότητα των Λογιστικών Πληροφοριών

Η λογιστική αποτελεί το βασικό κώδικα επικοινωνίας της επιχείρησης με κάθε εμπλεκόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Κύριο αντικείμενο της λογιστικής είναι η προσφορά χρηματοοικονομικών πληροφοριών μέσω συγκεκριμένων υποδειγμάτων οικονομικών καταστάσεων, προσανατολισμένων σε λογιστικές αρχές και κανόνες.

Σύμφωνα με τους Bushman και Smith (2003) η χρηματοοικονομική λογιστική πληροφορία ορίζεται ως "το προϊόν της λογιστικής των εταιριών και των εξωτερικών συστημάτων αναφορών, τα οποία μετρούν και σε επαναλαμβανόμενη βάση γνωστοποιούν τα ελεγμένα ποσοτικά δεδομένα, τα οποία αφορούν τη χρηματοοικονομική θέση και την απόδοση των μετοχικών εταιρειών"

Η χρηματοοικονομική λογιστική αποτελεί απαραίτητη πηγή πληροφοριών, τόσο για τη διοίκηση της οικονομικής μονάδας, όσο και για τρίτα πρόσωπα (τα οποία δεν έχουν άμεση πρόσβαση στο εσωτερικό της τελευταίας).

Σε αυτό το σημείο θα επισημάνουμε ποιοι είναι οι λόγοι που καθιστούν απαραίτητη την τήρηση της χρηματοοικονομικής λογιστικής για τη διοίκηση της οικονομικής μονάδας.

- Συντελεί στην ορθότερη οργάνωσή της.
- Συντελεί στον προγραμματισμό δράσεως της οικονομικής μονάδας.
- Συντελεί στην εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής μονάδας.
- Συντελεί στον έλεγχο της διαχείρισής της.

Εξίσου σημαντική, είναι η τήρηση της χρηματοοικονομικής λογιστικής για τα τρίτα πρόσωπα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την οικονομική μονάδα και αυτό, γιατί τους παρέχει πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων που έχουν να κάνουν με:

- την επένδυση κεφαλαίων στην οικονομική μονάδα.
- την πραγματοποίηση συνεργασίας με την οικονομική μονάδα.
- την παροχή δανεισμού προς την οικονομική μονάδα

2.2. Έννοια και περιεχόμενο Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι μια δομημένη οικονομική απεικόνιση, με συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά, της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και των συναλλαγών που έχουν αναληφθεί από αυτή. Γενικός σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την οικονομική θέση, την απόδοση τις ταμιακές ροές και τις μεταβολές στην οικονομική θέση μιας επιχείρησης. Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, ΔΛΠ, ένα πλήρες σύνολο χρηματοοικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει:

1. Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης)

Είναι η κύρια χρηματοοικονομική κατάσταση που απεικονίζει, σε μια δεδομένη χρονική στιγμή (συνήθως 31/12 κάθε έτους) την οικονομική κατάσταση της Επιχείρησης και τα μέσα που έχει στην κατοχή της για την προώθηση των δραστηριοτήτων της (Ενεργητικό) και τις πηγές χρηματοδότησης για την απόκτηση αυτών των μέσων (Παθητικό)

2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

Μια έκθεση που περιέχει συνοπτικές πληροφορίες για έσοδα, κέρδη, έξοδα και ζημιές που έγιναν σε μια συγκεκριμένη λογιστική χρήση.

3. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Η κατάσταση των ταμειακών ροών παρουσιάζει και αναλύει την δυνατότητα της επιχείρησης να παράγει ταμειακά διαθέσιμα από την δραστηριότητά της, τις πηγές χρηματοδότησης που χρησιμοποίησε, καθώς και την χρήση των χρηματικών πόρων που έκανε, σε μία ορισμένη χρονική περίοδο (π.χ. 01/01-31/12).

Οι ταμιακές ροές αναλύονται σε 3 κατηγορίες:

- Εισροές/εκροές από Λειτουργική Δραστηριότητα
- Εισροές/εκροές από Χρηματοδοτική Δραστηριότητα
- Εισροές/εκροές από Επενδυτική Δραστηριότητα

4. Κατάσταση μεταβολών Ιδίων κεφαλαίων

Είναι ένας λογιστικός πίνακας με σκοπό την παροχή πληροφοριών για μεταβολές που παρουσιάζουν τα στοιχεία της Καθαρής Θέσης. Περιέχει τα εξής στοιχεία για δύο συνεχόμενες

λογιστικές χρήσεις

- Τα υπόλοιπα των λογαριασμών των στοιχείων που συνθέτουν την καθαρή θέση (ίδια κεφάλαια) στην αρχή της χρήσης ή στο τέλος της προηγούμενης.
- Τα γεγονότα (αίτια) που οδήγησαν σε αύξηση ή μείωση των υπολοίπων των λογαριασμών των στοιχείων της καθαρής θέσης στη διάρκεια της χρήσης.
- Τα νέα (προσαρμοσμένα) υπόλοιπα των λογαριασμών των στοιχείων της Καθαρής Θέσης στο τέλος της χρήσης.

5. Προσάρτημα

Προσάρτημα είναι μια έκθεση που συνοδεύει τις Λογιστικές Καταστάσεις τέλους χρήσης. Περιέχει κυρίως μη μετρήσιμες πληροφορίες για τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα της επιχείρησης, οι οποίες διευκολύνουν τους τρίτους να κατανοήσουν καλύτερα τα λογιστικά στοιχεία.

2.3. Χρήστες Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι χρήστες που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις οικονομικές καταστάσεις προέρχονται είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης.

Οι εσωτερικοί χρήστες είναι άτομα του περιβάλλοντος της κάθε επιχείρησης και είναι οι εξής:

1.Οι ιδιοκτήτες και οι διευθυντές της επιχείρησης. Με την χρήση των λογιστικών καταστάσεων παίρνουν αποφάσεις για το πώς επιθυμούν να λειτουργεί η επιχείρηση

2.Manager της επιχείρησης, δηλαδή οι διευθυντές εκείνοι που είναι αρμόδιοι για την ενημέρωση των εσωτερικών χρηστών. Μέσα από αυτές τις οικονομικές εκθέσεις κάνουν γνωστό το πώς διαχειρίστηκαν τους πόρους της εταιρίας και εμφανίζεται η οικονομική κατάσταση της στο τέλος της κάθε χρήσης.

3.Οι υπάλληλοι, χρησιμοποιούν τις οικονομικές καταστάσεις για να μπορούν να εντοπίζουν και να αξιολογούν μελλοντικές ευκαιρίες απασχόλησης.

Από την άλλη οι εξωτερικοί χρήστες είναι άτομα που βρίσκονται έξω από το περιβάλλον μια επιχείρησης. Όπως είναι:

4.Οι επενδυτές: οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν στους επενδυτές τις απαραίτητες πληροφορίες για την πορεία της επένδυσης τους και την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

5.Πιθανοί επενδυτές: με την βοήθεια των οικονομικών καταστάσεων αξιολογούν και αποφασίζουν για μία πιθανή επένδυση σε μία επιχείρηση.

6.Δανειστές–Πιστωτές: Είναι οι ομάδες ενδιαφερομένων στους οποίους η εταιρία οφείλει χρηματικά ποσά. Οι δανειστές και πιστωτές χωρίζονται σε τράπεζες –άμεσους πιστωτές που μπορούν να έχουν άμεση επαφή με τους διοικούντες της εταιρίας και σε κατόχους ομολόγων ή χρεογράφων της κεφαλαιαγοράς που χρησιμοποιούν μόνο τις δημοσιευμένες πληροφορίες.

7.Πελάτες: Ενδιαφέρον για τους συγκεκριμένους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζει η βραχυχρόνια και μακροχρόνια σταθερότητα της επιχείρησης και βέβαια ή παροχή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

8.Κράτος/Ασφαλιστικοί Φορείς: Οι πληροφοριακές του ανάγκες σε γενικές γραμμές σχετίζονται με την φορολογία. Επιπλέον αντλούν πληροφορίες οι οποίες επιτρέπουν την αξιολόγηση των διαφόρων απαιτήσεων σχετικά με την διαχείριση των εθνικών λογαριασμών, την προετοιμασία στατιστικών στοιχείων και την δημιουργία οικονομικών προβλέψεων.

9. Κοινό: Απλοί πολίτες που ενδιαφέρονται να μάθουν πληροφορίες για την πορεία της επιχείρησης και είναι εν δυνάμει επενδυτές.

2.4. Γενικές Αρχές Λογιστικών Καταστάσεων

Η λογιστική στηρίζεται σε μια σειρά βασικών αρχών οι οποίες βοηθούν στη λειτουργία όλων των επιχειρήσεων με κοινούς κανόνες και αρχές. Αναλυτικότερα οι βασικές λογιστικές αρχές είναι οι:

1. Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας της επιχείρησης (going concern).

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι οικονομικές καταστάσεις δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια απεικόνιση της επιχείρησης σε δεδομένη χρονική στιγμή, με την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση συνεχίζει τις δραστηριότητές της με τις ίδιες περίπου συνθήκες που ίσχυαν την ημερομηνία αυτή. Οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης αποτιμώνται βάσει της υπόθεσης ότι η επιχείρηση θα συνεχίσει να ασκεί αμείωτη την επιχειρηματική της δραστηριότητα στο διηνεκές, δηλαδή η οικονομική μονάδα δεν έχει την πρόθεση ή την ανάγκη στο άμεσα προβλεπόμενο μέλλον να ρευστοποιήσει τα περιουσιακά στοιχεία της ή να περικόψει ουσιωδώς την κλίμακα των δραστηριοτήτων της. Η ζωή της επιχείρησης θεωρείται ότι ξεκινά με τη σύστασή της και τελειώνει με την λύση και εκκαθάρισή της.

2. Η αρχή του ουσιώδους των λογιστικών πληροφοριών

Σύμφωνα με αυτή την αρχή, οι λογιστικές πληροφορίες που εμφανίζονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να είναι οι σημαντικότερες. Οι λογιστικές πληροφορίες που μπορούν να επηρεάζουν τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι οι ουσιώδεις/ σημαντικότερες λογιστικές πληροφορίες.

3. Η αρχή της αυτοτελούς λογιστικής οντότητας.

Σύμφωνα με την αρχή αυτή τόσο οι δραστηριότητες της επιχείρησης όσο και η περιουσία της είναι ανεξάρτητες από αυτές των ιδιοκτητών της. Όλες οι λογιστικές πληροφορίες είναι της επιχείρησης, η οποία έχει δική της υπόσταση, περιουσία και υποχρεώσεις απέναντι στους ιδιοκτήτες και σε τρίτους.

4. Η αρχή της πλήρους αποκάλυψης ή η αρχή της δημοσιότητας και επαρκούς πληροφόρησης.

Σύμφωνα με αυτή την αρχή καθίσταται νομικά απαραίτητη η εμφάνιση κάθε αναγκαίου στοιχείου ή πληροφορίας για την επιχείρηση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, προς πληρέστερη ενημέρωση των χρηστών. Τέτοια στοιχεία πληροφόρησης είναι για παράδειγμα οι μέθοδοι αποτίμησης των αποθεμάτων, οι αποσβέσεις των παγίων και οι μέθοδοι υπολογισμού τους, οι υφιστάμενες χρηματοδοτικές μισθώσεις, οι αναπροσαρμογές που έγιναν στα στοιχεία του ισολογισμού κλπ.

5. Η αρχή των δεδουλευμένων των εσόδων κι εξόδων

Σύμφωνα με αυτήν την αρχή τα έσοδα και τα έξοδα καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία όταν πραγματοποιείται η συναλλαγή και όχι όταν γίνεται η πληρωμή ή είσπραξη.

6. Η αρχή της συντηρητικότητας

Η αρχή της συντηρητικότητας βασίζεται στο ότι η επιχείρηση οφείλει να παρουσιάζει την συντηρητική προσέγγιση, δηλαδή όταν επιλέγεται η προσέγγιση η οποία έχει τη μικρότερη ευνοϊκή επίδραση στα συμφέροντα των ιδιοκτητών της επιχείρησης. Για παράδειγμα, τα αποθέματα αποτιμώνται στην τιμή κτήσης ή στην τρέχουσα τιμή οποιαδήποτε είναι μικρότερη. Σε κάθε περίοδο, σύμφωνα με αυτή την αρχή, περιλαμβάνονται μόνο τα κέρδη που έχουν πραγματοποιηθεί και όχι οι προβλέψεις εσόδων ή κερδών, ενώ οι πιθανοί κίνδυνοι και οι πιθανολογημένες ζημιές λαμβάνονται υπόψη σε κάθε περίοδο.

5. Η αρχή της περιοδικότητας

Σύμφωνα με την αρχή της περιοδικότητας, η ζωή της επιχειρηματικής μονάδας διαιρείται σε ίσα χρονικά διαστήματα, στοχεύοντας στον ακριβέστερο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής της κατάστασης και των αποτελεσμάτων της. Επιλέγεται, η ετήσια περίοδος ως η περισσότερη κατάλληλη περίοδος, η οποία επιπλέον εξυπηρετεί και άλλες ανάγκες των χρηστών. Η ετήσια αυτή περίοδος ονομάζεται λογιστική χρήση και το έτος στο οποίο αναφέρεται φορολογικό έτος.

6. Η αρχή της επικράτησης της ουσίας πάνω στο τύπο ή εύλογης παρουσίασης

Οι λογιστικές πληροφορίες που εμφανίζονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να παρουσιάζονται σύμφωνα με την ουσία και την οικονομική πραγματικότητά τους και όχι μόνο με την νομική τους μορφή. Η ουσία των συναλλαγών ή άλλων γεγονότων δεν συμπίπτει πάντα με τον νομικό τύπο τους.

7. Η αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων.

Σύμφωνα με αυτή την αρχή, η οικονομική μονάδα είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει τις ίδιες μεθόδους που χρησιμοποίησε την προηγούμενη περίοδο έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια των λογιστικών πληροφοριών. Σε περίπτωση που η επιχείρηση αποφασίσει να μεταβάλλει μια λογιστική μέθοδο που εφαρμόζει θα πρέπει να εμφανίσει το λογιστικό γεγονός στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.5. Έλεγχος και Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Σύμφωνα με τους Watts και Zimmerman (1986), η διαδικασία ελέγχου επισημαίνει ότι το λογιστικό σύστημα οδηγεί στη μείωση των συγκρούσεων ενδιαφέροντος των συμβαλλομένων μερών εξαρτάται τουλάχιστον εν μέρη, από το αν οι οικονομικές εκθέσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης. Σε γενικές γραμμές, η διαδικασία ελέγχου αποτελεί ένα σύνολο μηχανισμών που παρέχουν αυτή τη διαβεβαίωση στα συμβαλλόμενα μέρη μέσω της παρακολούθησης του συστήματος χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Ως εκ τούτου, τα στελέχη, οι μέτοχοι, οι διευθυντές και τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη έχουν εκ των προτέρων συμφέρον να διαρθρώσουν μια διαδικασία ελέγχου που παρέχει στα εξωτερικά μέρη την πεποίθηση ότι το σύστημα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης παράγει έγκαιρες, σχετικές και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές και το επίπεδο επικινδυνότητας τους.

Πολλά έγγραφα τεκμηριώνουν ότι η επιλογή μιας Big 4 ελεγκτικής εταιρείας μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό την ποιότητα της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, καθώς ο ελεγκτής και ο έλεγχος που διενεργεί μπορεί να επηρεάσει τη φήμη και τα χρηματοοικονομικά κεφάλαια της επιχείρησης. Από προηγούμενη έρευνα υποδηλώνεται ότι οι Big 4 ελεγκτές παρέχουν ανώτερη παρακολούθηση, ειδικά για επιχειρήσεις που υποφέρουν από αρκετά προβλήματα πληροφόρησης.

Οι Francis, Maydew και Sparks (1999) υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις με διαφορετικά σχετικά υψηλή αβεβαιότητα σχετικά με τα αναφερόμενα κέρδη προτρέπονται να προσλάβουν έναν ελεγκτή Big 4 για να ενισχύσουν την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων τους και τα διευθυντικά στελέχη έχουν κίνητρα να επιλέγουν ελεγκτικές εταιρίες καλής φήμης ως μηχανισμό δέσμευσης για να περιορίσουν με αξιοπιστία την ικανότητά τους να χειραγωγήσουν ευκαιριακά τη διαδικασία χρηματοοικονομικής αναφοράς. Σύμφωνα με αυτήν την πρόβλεψη, οι Big 4 ελεγκτές είναι πιο συνηθισμένοι σε επιχειρήσεις με μεγαλύτερο κύκλο εργασιών και μεγαλύτερη κεφαλαιακή ένταση. Άλλες μελέτες δείχνουν ότι μια υψηλής-ποιότητας ελεγκτική εταιρεία συνδέεται με υψηλότερους συντελεστές ανταπόκρισης στα κέρδη (Teoh and Wong, 1993), χαμηλότερη επίπτωση διαφορών (Palmrose, 1988), χαμηλότερη συχνότητα λογιστικών σφαλμάτων και παρατυπιών (DeFond και Jiambalvo, 1991) και πιο ενημερωτικές εκθέσεις ελέγχου (Weber και Willenborg, 2003).

2.6. Εφαρμογή ΔΠΧΛ και νομοθετικό πλαίσιο

Η παγκοσμιοποίηση και η αλληλεπίδραση των χρηματιστηριακών αγορών αύξησαν τα τελευταία χρόνια την ανάγκη για παγκοσμίως κοινώς αποδεκτά και συγκρίσιμα λογιστικά πρότυπα. Συμμεριζόμενη την ανάγκη αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υποχρέωσε από το 2005 και εξής όλα τα κράτη-μέλη της να εφαρμόσουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) για όλες τις επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά. Η υιοθέτηση των IFRS αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών εκθέσεων και ενίσχυσε τον τρόπο αξιολόγησης των εταιρειών. Κάθε κράτος μέλος διαθέτει, εντός ορισμένων ορίων, ευελιξία ως προς τον τρόπο και τον χρόνο εφαρμογής των οδηγιών και των τροποποιήσεων οδηγιών, το αποτέλεσμα είναι μια ποικιλία GAAP που λειτουργούν εντός της ΕΕ. Αυτό εξηγεί γιατί ο διάλογος στην Ευρώπη επικεντρώνεται επί του παρόντος στη συγκρισιμότητα μεταξύ επιχειρήσεων που δεν υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. τόσο εντός όσο και εκτός των δικαιοδοσιών της ΕΕ (Nobes, 2010).

Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να ετοιμάζονται και να παρουσιάζονται με βάση κάποιες θεμελιώδεις λογιστικές αρχές και παραδοχές, δηλαδή κάποιες βασικές προϋποθέσεις που εφαρμόζονται για τη προετοιμασία και τη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων*. Η οντότητα χρησιμοποιεί τις ίδιες λογιστικές πολιτικές σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις πρώτες οικονομικές της καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. Αυτές οι λογιστικές πολιτικές πρέπει να συμμορφώνονται με κάθε Πρότυπο που ισχύει στο τέλος της πρώτης περιόδου αναφοράς του Δ.Π.Χ.Α. Θεωρείται υποχρεωτική η τήρηση των εν λόγω λογιστικών παραδοχών, εκτός εάν υπάρξει γνωστοποίηση για το αντίθετο.

Ωστόσο, η υιοθέτηση των ΔΠΧΛ κρύβει αρκετά προβλήματα και αντιφάσεις.

Από τη μία πλευρά, η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ μπορεί να βελτιώσει το περιβάλλον πληροφόρησης των αναλυτών βελτιώνοντας την αποκάλυψη και τη διαφάνεια ή αυξάνοντας τη συγκρισιμότητα των οικονομικών εκθέσεων (π.χ., Bae et al., 2008, Barth et al., 2008). Από την άλλη πλευρά, εάν τα ΔΠΧΠ δεν είναι βέλτιστα σε σχέση με τα εγχώρια λογιστικά πρότυπα των επιχειρήσεων, αντικατοπτρίζοντας τις σταθερές επιδόσεις, η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ μπορεί να καταστήσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση λιγότερο πληροφοριακή, μειώνοντας έτσι την ποιότητα των πληροφοριών των αναλυτών. Επιπλέον, τα κέρδη ενδέχεται να γίνουν πιο ασταθή και επομένως πιο δύσκολα για τους αναλυτές να προβλέψουν σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ (Ball [2006]). Είναι επίσης πιθανό ότι η υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ να έχει μικρή επίδραση στο περιβάλλον πληροφόρησης των αναλυτών. Εάν οι υποχρεωτικοί υιοθετούν ήδη βελτιστοποιήσουν τις

στρατηγικές χρηματοοικονομικής αναφοράς τους σύμφωνα με τα εγχώρια πρότυπα, ενδέχεται να μην έχουν κίνητρα για την αυστηρή εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Αυτή η έλλειψη κινήτρου μπορεί να επιδεινωθεί περαιτέρω από τα αδύναμα καθεστάτα εφαρμογής σε πολλές χώρες της ΕΕ. Ως αποτέλεσμα, οι επιχειρήσεις μπορούν να υιοθετήσουν τα ΔΠΧΑ μόνο με το όνομα και να αλλάξουν ελάχιστα τις πρακτικές χρηματοοικονομικής αναφοράς. Επιπλέον, ακόμα και αν τα ΔΠΧΠ εφαρμόζονται σωστά, το φαινόμενο υιοθέτησης θα πρέπει να είναι μικρό στις χώρες της ΕΕ με εσωτερικά λογιστικά πρότυπα παρόμοια με τα ΔΠΧΑ (Ashbaugh and Pincus 2001) Εξετάζουμε τον αντίκτυπο της υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΠΧΠ για ολόκληρη την ΕΕ, το περιβάλλον πληροφοριών, όπως μετράται από τα σφάλματα πρόβλεψης, την πρόβλεψη διασποράς και τον αναλυτή που ακολουθεί.

*Οι βασικές λογιστικές αρχές αναλύθηκαν στη σελ.7

3. Ελληνικό Περιβάλλον

Η οικονομία της Ελλάδας το διάστημα 2005-2010 συνιστά μια περίοδο υπόγειας καθόδου, καθώς αρκετοί τομείς παρέμεναν στάσιμοι και δεν γινόταν καμία προσπάθεια βελτίωσης της οικονομίας της χώρας σε διάφορους τομείς. Μετά από εκείνη την περίοδο η πορεία της ελληνικής οικονομίας βρέθηκε σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Το μακροοικονομικό περιβάλλον παραμένει αβέβαιο και ασταθές ως αποτέλεσμα των μετασχηματισμών που είχε γίνει την περίοδο 2010-2014. Παρακάτω γίνεται ανάλυση και σύγκριση των κλάδων ανάπτυξης για τις 2 περιόδους.

3.1. Ελληνικοί κλάδοι ανάπτυξης- Σύγκριση 2 περιόδων

Πίνακας Α: Στον πίνακα αυτόν παρουσιάζονται οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη την περίοδο 2005-2009 και 2014

Πίνακας Α: Οι δέκα κλάδοι με τη μεγαλύτερη συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας (2005-2009 και 2010-2014)

Κλάδοι 2005-2009	Κλάδοι 2010-2014
1. Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου 21,53%	1. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης 33,25%
2. Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία 12,64%	2. Κατασκευές 20,35%
3. Τηλεπικοινωνίες 10,05%	3. Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες 13,28%
4. Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες- δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης 6,71%	4. Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού 5,05%
5. Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας, παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους, διοικητικές δραστηριότητες γραφείου 5,79%	5. Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες 4,51%

6. Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών 5,44%	6. Παραγωγή βασικών μετάλλων 3,68%
7. Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση, βιβλιοθήκες και μουσεία, τζόγος 4,37%	7. Εκπαίδευση 3,20%
8. Παραγωγή ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής 3,82%	8. Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια 3,00%
9. Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλικών και ειδών ένδυσης και γούνας 3,58%	9. Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες 2,43%
10. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών 3,40%	10. Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη 1,94%

Πηγή: Eurostat (επεξεργασία INE ΓΣΕΕ)

Στον Πίνακα Α εμφανίζονται οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη θετική συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας ή διαφορετικά οι πιο δυναμικοί κλάδοι της Ελλάδος.

Οι τρεις πρώτοι κλάδοι με τη μεγαλύτερη εξέλιξη στην παραγωγικότητα την περίοδο 2005-2009 είναι οι:

- Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου,
- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και
- οι Τηλεπικοινωνίες

Οι κλάδοι που εμφανίζονται να συνεχίζουν αντίστοιχα πιο δυναμικά την πορεία τους την επόμενη περίοδο (στην κρίση) είναι:

- Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
- Κατασκευές
- Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες

Στον Πίνακα Β (βλέπε σελ.23) εμφανίζονται οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη αρνητική συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας ή διαφορετικά οι λιγότερο δυναμικοί κλάδοι της ελληνικής οικονομίας. Από μια πρώτη εικόνα παρατηρούμε ότι την περίοδο 2005-2009 οι εξής κλάδοι κρίνονται οι λιγότερο παραγωγικοί:

- Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
- Παραγωγή τροφίμων, ποτών και ειδών καπνού
- Πλωτές μεταφορές.

Οι κλάδοι αντίστοιχα που παρουσιάζουν σημαντικές αδυναμίες στον τομέα της παραγωγικότητας το 2010-2014 είναι οι:

- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας
- Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών
- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και
- τα συνταξιοδοτικά ταμεία

Οι φτωχές επιδόσεις των παραπάνω κλάδων συνέβαλαν ως ένα βαθμό στη σημαντική επιδείνωση του ισοζυγίου πληρωμών την περίοδο εκείνη.

Από τη σύγκριση των δύο περιόδων προκύπτει επίσης πως οι κλάδοι «Λιανικό εμπόριο, με εξαίρεση το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών», «Πλωτές μεταφορές» και «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» καθώς και ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών την περίοδο 2010-2014 εμφανίζουν χαμηλή δυναμικότητά τους και στις δύο περιόδους.

Πίνακας Β: Οι δέκα κλάδοι με τη μικρότερη συμβολή στην εξέλιξη της παραγωγικότητας (2005-2009 και 2010-2014)

Κλάδοι 2005-2009	Κλάδοι 2010-2014
1. Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών 14,08%	1. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας 14,63%
2. Παραγωγή τροφίμων, ποτών και ειδών καπνού 12,03%	2. Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών 8,72%
3. Πλωτές μεταφορές 11,08%	3. Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία 8,57%
4. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης 6,16%	4. Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας, παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους, διοικητικές δραστηριότητες γραφείου 7,82%
5. Παραγωγή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού 6,05%	5. Τηλεπικοινωνίες 6,74%
6. Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες 5,33%	6. Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου 5,22%
7. Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού 4,12%	7. Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού 5,16%

8. Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων 4,11%	8.Πλωτές μεταφορές 5,09%
9. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας 3,91%	9. Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών 4,51%
10. Παραγωγή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού 3,26%	10. Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών, τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις 4,10%

Πηγή :Eurostat (επεξεργασία INE ΓΣΕΕ)

Την τελευταία επταετία συρρικνώθηκε κατά 5% ετησίως σε όρους όγκου, ενώ παράλληλα ο αριθμός των επιχειρήσεων περιορίστηκε σωρευτικά στο διάστημα 2008 - 2013 κατά 30.000 περίπου καταστήματα.

Αν και πριν την κρίση το καταναλωτικό μοντέλο κάλυπτε τις αδυναμίες, τα στοιχεία δείχνουν ότι διαχρονικά οι ελληνικές μικρές επιχειρήσεις εμφανίζουν χαμηλές δυνατότητες παραγωγής προστιθέμενης αξίας, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιχειρήσεις και βιομηχανία

Πίνακας Γ:Επιχειρήσεις στην Ελλάδα– Βασικά αριθμητικά στοιχεία

	Ελλάδα		ΕΕ27
	Αριθμός	Μερίδιο	Μερίδιο
Πολύ μικρές	703648	96.6%	92.2%
Μικρές	21586	3.0%	6.5%
Μικρομεσαίες	2649	0.4%	1.1%
ΜΜΕ	727883	99.9%	99.8%
Μεγάλες	399	0.1%	0.2%
Σύνολο	728282	100.0%	100.0%

Παραπάνω δίνεται ένας πίνακας που αφορά εκτιμήσεις για το 2011, με βάση τα αριθμητικά στοιχεία της περιόδου 2005-2009 από τη βάση δεδομένων για τη διάρθρωση των επιχειρήσεων (Eurostat). Οι εκτιμήσεις καταρτίστηκαν από την εταιρεία Cambridge Econometrics.

Τα στοιχεία καλύπτουν την « επιχειρηματική οικονομία » που περιλαμβάνει τη βιομηχανία, τις κατασκευές, το εμπόριο και τις υπηρεσίες (NACE).

Δεν συμπεριλαμβάνονται επιχειρήσεις στους κλάδους της γεωργίας, της δασοκομίας, της αλιείας ή των κατά κύριο λόγο μη εμπορικών υπηρεσιών όπως η εκπαίδευση και η υγεία. Το πλεονέκτημα της χρήσης των στοιχείων της Eurostat είναι ότι οι στατιστικές από διάφορες χώρες έχουν εναρμονιστεί και είναι συγκρίσιμες μεταξύ τους. Το μειονέκτημα είναι ότι για ορισμένες χώρες τα διαθέσιμα στοιχεία μπορεί να διαφέρουν από αυτά που δημοσιεύουν οι δημόσιες αρχές, λόγω της αδυναμίας σωστής εφαρμογής των ΔΛΠ.

3.2. Ελλάδα και ΔΛΠ

Η υιοθέτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) το 2005 αποτελεί για την Ελλάδα τη Λογιστική Επανάσταση του 21ου αιώνα, με δεδομένη τη διαφορά φιλοσοφίας μεταξύ των ΔΛΠ και των Ελληνικών Λογιστικών Κανόνων (ΕΓΛΣ). Η υποχρέωση εφαρμογής των ΔΠΧΠ ξεκίνησε για τις ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) από τον Ιανουάριο του 2005.

Η μετάβαση από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) στα ΔΠΧΠ ενδεχομένως επηρέασε την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, καθώς και την αποτυπωμένη επίδοση των επιχειρήσεων σε αυτές.

Σύμφωνα με έρευνα, τα ΔΛΠ υπερέχουν των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων σε μια σειρά κριτήρια, ωστόσο η εφαρμογή τους συνοδεύτηκε από αρκετά προβλήματα, όπως έλλειψη επαρκούς καθοδήγησης, ανεπάρκεια καταρτισμένων λογιστών και ελεγκτών, έλλειψη ομοιομορφίας στην εφαρμογή και σημαντικά περιθώρια δημιουργικής λογιστικής. Επιπλέον, το θεσμικό και το νομοθετικό περιβάλλον δεν έχουν εναρμονιστεί πλήρως για την εφαρμογή των ΔΛΠ. Ιδιαίτερα οι φορολογικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή των ΔΛΠ στερούνται πληρότητας και απλότητας, ενώ αφήνουν περιθώρια αμφισβητήσεων εκ μέρους των φορολογικών οργάνων. Σύμφωνα με έρευνα των Καραμπίνη και Ηνας (2010). Παρατηρήθηκε ότι η Ελλάδα δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή για τα ΔΠΧΠ, λόγω του κώδικα δικαίου και του τραπεζικού προσανατολισμού της, της συγκέντρωσης ιδιοκτησίας των εταιρειών, της κακής προστασίας των δικαιωμάτων των μειοψηφούντων μετόχων και άλλων αδυναμιών στο κανονιστικό της περιβάλλον. Μόνο μικρά οφέλη ακολούθησαν όταν οι εταιρείες στην Ελλάδα υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ, όπου τα οφέλη μετρήθηκαν με συντηρητικό υπό όρους και συνάφεια με την αξία. Τέλος, τονίζεται η γενικευμένη απαίτηση για εκσυγχρονισμό των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων για μη εισηγμένες επιχειρήσεις, στην κατεύθυνση απάλειψης των αδικαιολόγητων διαφορών με τα ΔΛΠ. Η παράλληλη λειτουργία δύο σημαντικά διαφορετικών λογιστικών μοντέλων κρίνεται ότι δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των

επιχειρήσεων.

Ωστόσο σε γενικές γραμμές, τα ΔΛΠ θεωρείται ότι παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση για τη λήψη αποφάσεων και αναδεικνύουν κινδύνους ενώ, διευκολύνουν τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και βελτιώνουν την πιστοληπτική τους ικανότητα.

3.3. Ελεγκτικό Περιβάλλον στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, ο έλεγχος είναι ένας σχετικά νέος τομέας που αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς.

Ωστόσο, είναι λιγότερο εμφανείς ποιοι είναι οι σκοποί του ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης σε αγορές που παραδοσιακά στηρίζονται σε χρεωστικούς τίτλους και στις οποίες το ελεγκτικό επάγγελμα απελευθερώθηκε μόλις πρόσφατα.

Οι Walker και Johnson (1996) υπογραμμίζουν τη σημασία της δοκιμής της ποιότητας του ελέγχου στις αγορές όπου ο ανταγωνισμός στον τομέα ελέγχου είναι σχετικά νέος. Επιπλέον, το ελληνικό επάγγελμα του ελεγκτή έχει εξεταστεί τα τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα εταιρικών σκανδάλων και ζητημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία του ελέγχου, ιδιαίτερα μετά την κατάρρευση του Χρηματιστηρίου Αθηνών το 2000-2001 (Spathis, 2002). Γι' αυτό η επιλογή ελεγκτικής είναι σημαντική πλέον διαδικασία για την ανάπτυξη της επιχείρησης.

Οι ελεγκτικές που διατελούν το καθήκον του ελέγχου στην Ελλάδα δεν υπερβαίνουν αριθμητικά τις σαράντα πέντε και προσφέρουν υπηρεσίες σε μία αγορά χιλιάδων επιχειρήσεων. Η λίστα είναι στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων και περιλαμβάνονται στο επίσημο μητρώο που είναι η επιβεβαίωση για το ποιες εταιρείες έχουν το δικαίωμα κάνουν έλεγχο σε λογιστικό και φορολογικό επίπεδο. Οι δέκα μεγαλύτερες εταιρείες που παρουσιάζονται στη λίστα είναι οι εξής: η KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές, η PwC Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, οι Ορκωτοί Ελεγκτές Μουρ Στηβνες Α.Ε, η Grant Thornton Α.Ε., η ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε., η MAZARS Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι Α.Ε., η PKF ΕΥΡΩΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε., η ΤΜΣ Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Λογιστών, η FRS Πρότυπος Ελεγκτική Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Λογιστών.

Οι εταιρείες που πρέπει να ελεγχθούν από τις ελεγκτικές εταιρείες είναι αυτές που το συνολικό τους ενεργητικό τους ξεπερνά τα 2,5 εκατομμύρια ευρώ, ο κύκλος εργασιών είναι πάνω από τα 5 εκατομμύρια. ευρώ και ο αριθμός των εργαζόμενων να είναι άνω των 50 ατόμων.

Όταν μία εταιρεία συμπληρώνει τα δύο από τα παραπάνω κριτήρια πρέπει να προσλάβει ελεγκτική εταιρεία.

Αρμόδια για τον έλεγχο των ελεγκτικών εταιρειών στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων. Η ΕΛΤΕ καθιστά την εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικού και λογιστικού θεσμού στην Ελλάδα και είναι αρμόδια για τη θέσπιση και την εποπτεία της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων. Λειτουργεί ως σύμβουλος του υπουργείου Οικονομικών έχει αναλάβει να κάνει ελέγχους στις ελεγκτικές εταιρείες.

Απαρτίζεται από δύο εποπτικά συμβούλια, το Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου που εποπτεύει τα Ελεγκτικά Πρότυπα και συνεπώς ελέγχει τη συμμόρφωση των ορκωτών ελεγκτών με τα Διεθνή πρότυπα Ελέγχου και τον Κώδικα Δεοντολογίας της IFAC και την Επιτροπή Επαγγελματικών εξετάσεων (ΕΕΕ) μέσω της οποίας εποπτεύονται όλες οι σχετικές με την άσκηση του επαγγέλματος του νόμιμου ελεγκτή πτυχές (Professional Oversight) όπως οι επαγγελματικές εξετάσεις και η χορήγηση άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος.

2ο ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

4. Εφαρμογή Υποδείγματος

4.1. Βιβλιογραφική Επισκόπηση και ανάπτυξη υποθέσεων

Είναι γεγονός ότι ζούμε στην εποχή της παραποίησης. Μετά την αποκάλυψη μεγάλων λογιστικών σκανδάλων (Enron, Xerox, WorldCom, Parmalat, Adelphia, Tyco κ.α.) έχει αμφισβητηθεί η επιχειρηματική ηθική και δεοντολογία πολλών εταιρειών. Για αυτό έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των λογιστικών καταστάσεων. Όπως αναφέρει ο Rijper (1993), η χρησιμότητα των δημοσιευόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθορίζεται πάντοτε με βάση την σχετικότητα και συνάφεια των πληροφοριών που παρέχουν, με την διαδικασία της λήψης αποφάσεων. Ειδικότερα οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαραίτητο να παρέχουν μία αληθή και ακριβοδίκαιη εικόνα για την λήψη ορθολογικών οικονομικών αποφάσεων. Σύμφωνα με τον Penman (2002), η ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης κρίνεται από το πόσο αποτελεσματικά βοηθά το επενδυτικό κοινό να προσδιορίσει πόσο διαφοροποιημένα θα είναι τα μελλοντικά κέρδη από τα τρέχοντα κέρδη μιας εταιρείας. Ο Cohen (2003) καθώς και οι Mikhail et al (2003), αναφερόμενος στην ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, υποστηρίζει ότι η ποιότητα των αναφερόμενων κερδών κρίνεται από τον βαθμό στον οποίο τα τρέχοντα δημοσιευμένα κέρδη είναι στενά συνδεδεμένα με τις μελλοντικές ταμιακές ροές. Όπως αναφέρεται σε άρθρο των Daske και Gebhardt (2006), πολλοί ερευνητές, όπως για παράδειγμα οι Ball et al (2003), έχουν αμφισβητήσει την πραγματική ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης μετά την υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (International Financial Reporting Standards –IFRS), κυρίως λόγω των ανεπαρκών μηχανισμών επιβολής αλλά και της ύπαρξης δυσμενών κινήτρων πληροφόρησης. Άλλοι όπως ο Cairns (2000) αποκάλυψαν με έρευνα τους σοβαρά προβλήματα συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα κυρίως στο αρχικό στάδιο υιοθέτησής τους, αμφισβητώντας έτσι την διαφάνεια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ωστόσο, πιο σύγχρονες πολυάριθμες μελέτες έχουν δείξει ότι η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ οδηγεί πράγματι σε υψηλότερη λογιστική ποιότητα (Barth et al., 2008, Daske et al., 2008, Brüggenmann et al., 2013, Glaum κ.α., 2013), καθώς είναι αδιαμφισβήτητη η σημασία μιας κοινής βάσης δεδομένων για πρόσβαση στη συγκρισιμότητα των πληροφοριών σε διαφορετικές χώρες.

Η πληρότητα και η αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθίσταται απαραίτητη για τους μετόχους της επιχείρησης και το εξωτερικό περιβάλλον. Μια διαμορφωμένη εικόνα

λογιστικών αναφορών συμμορφωμένη με τα ΔΛΠ και προσαρμοσμένη στην πραγματικότητα των λογιστικών γεγονότων, αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα των δύο ουσιωδών προβλημάτων της λογιστικής.

Πρώτος μεγάλος κίνδυνος που αντιμετωπίζεται με ένα καλά αξιόπιστο σύστημα πληροφόρησης είναι η ασυμμετρία πληροφόρησης και το πρόβλημα της αντιπροσώπευσης.

Η ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ διαχειριστών και οι εξωτερικοί χρηματοδότες μπορούν να επηρεάσουν την αποδοτικότητα των επενδύσεων (Biddle et al., 2009). Οι Cheng et al., (2013) υποστηρίζουν ότι ο ηθικός κίνδυνος θα μπορούσε να δώσει στα διευθυντικά στελέχη τη δυνατότητα να επενδύσουν υπερβολικά ώστε να μεγιστοποιήσουν τα δικά τους συμφέροντα (Jensen, 1986, Stein, 2003). Αντίστοιχα, οι διευθυντές οι οποίοι είναι καλύτερα ενημερωμένοι από τους εξωτερικούς επενδυτές σχετικά με την πραγματική αξία των επιχειρήσεων είναι πιθανό να πουλήσουν υπερτιμημένες μετοχές. Εάν είναι επιτυχείς, μπορεί να υπερεπενδύσουν αυτών των κερδών (Biddle et al., 2009, Cheng et al., 2013). Εντούτοις, οι διαχειριστές έχουν την τάση να υποπενδύουν εάν το κόστος κεφαλαίου αυξάνεται αφού οι ορθολογικοί επενδυτές προβλέψουν την πρόθεση των διαχειριστών να εκδώσουν υπερτιμημένες μετοχές (Biddle et al., 2009, Cheng et al., 2013).

Άρρηκτα συνδεδεμένο με την ασυμμετρία πληροφόρησης αποτελεί και το κόστος αντιπροσώπευσης. Σύμφωνα με τους (Jensen and Meckling, 1976), "ένα συμβόλαιο βάση του οποίου ένα ή περισσότερα άτομα δεσμεύει άλλο ένα άτομο να εκτελέσει κάποια υπηρεσία για λογαριασμό του, η οποία περιλαμβάνει μερική ανάθεση εξουσίας λήψης αποφάσεων στον αντιπρόσωπό." ορίζεται ως σχέση αντιπροσώπευσης. Τα έξοδα αντιπροσώπευσης προκύπτουν επειδή οι διαχειριστές επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα και οι ξένοι επενδυτές αδυνατούν να παρακολουθήσουν επαρκώς τη διοίκηση (Jensen and Meckling, 1976). Αυτό αποδυναμώνει τα κίνητρα για εσωτερική παρακολούθηση και αυξάνει το πρόβλημα της αντιπροσώπευσης (Bhide, 1993). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους Fama και Jensen 1983 "τα κόστη αντιπροσώπευσης περιλαμβάνουν τα κόστη συγκρότησης, παρακολούθησης και σύναψης ενός συνόλου συμβολαίων μεταξύ αντιπροσώπων με αντικρουόμενα συμφέροντα. Τα κόστη αντιπροσώπευσης περιλαμβάνουν και την αξία εκροής που χάθηκε, επειδή το κόστος της πλήρης εφαρμογής των συμβολαίων υπερβαίνει τα οφέλη".

Αυτές οι μελέτες δείχνουν ότι η ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ διαχειριστών και επενδυτών μπορεί να οδηγήσει σε μη ορθολογικές επενδύσεις, μειώνοντας έτσι την αποδοτικότητα των επενδύσεων και συμβάλλοντας στην μη ορθολογικά σωστή προς το συμφέρον της επιχείρησης

λήψης αποφάσεων.

Το δεύτερο λοιπόν πρόβλημα που προκαλείται από την ασυμμετρία πληροφόρησης είναι η αδυναμία λήψης αποφάσεων, στην οποία συμβάλλει η ανεπάρκεια πληρότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Οι McNichols και Stubben (2008) τονίζουν το ρόλο που παίζουν οι λογιστικές πληροφορίες στην εσωτερική λήψη αποφάσεων. Οι μικρές επιχειρήσεις είναι απίθανο να διαθέτουν λογιστικά συστήματα διαχείρισης χωριστά από την οικονομική λογιστική (π.χ. Drury και Tayles 1995), ενισχύοντας ενδεχομένως τον ρόλο της λογιστικής στην εσωτερική λήψη αποφάσεων.

Τελευταίος και πλέον σημαντικός παράγοντας για όλες τις επιχειρήσεις αποτελεί ο τραπεζικός δανεισμός. Ο τραπεζικός δανεισμός είναι η πιο συνηθισμένη πηγή εξωτερικού κεφαλαίου για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες (Beck et al., 2008, Brown et al., 2008). Οι τράπεζες μπορεί να έχουν πρόσβαση σε πρόσθετες πληροφορίες πέραν των οικονομικών καταστάσεων, ενδεχομένως μειώνοντας τη σημασία των λογιστικών πληροφοριών. Ωστόσο, πέραν του μεγάλου όγκου των ερευνών που τεκμηριώνουν το ρόλο των λογιστικών πληροφοριών για τις αποφάσεις δανεισμού στην Αμερική αλλά και σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες, υπάρχουν επίσης εκτεταμένες ενδείξεις ότι οι τράπεζες βασίζονται στις οικονομικές αναφορές των δανειοληπτών στις πιστωτικές αποφάσεις στις αναδυόμενες αγορές και στις μικρές επιχειρήσεις, (Danos et al. 1989; Berry et al. 1993; Berry et al. 2004; Οι Kitindi et al. 2007). Σε σύγκριση με άλλους εξωτερικούς προμηθευτές κεφαλαίου, οι τράπεζες είναι πιθανό να προβούν σε προσεκτικότερη εξέταση των οικονομικών καταστάσεων των εταιρικών πελατών. Οι τράπεζες δεν χορηγούν μόνο μεγαλύτερα ποσά δανείων σε σύγκριση με άλλες πηγές άτυπης χρηματοδότησης, αλλά δάνεια μεγαλύτερης διάρκειας και χαμηλότερου επιτοκίου δανεισμού, γεγονός που τους καθιστά πιο ευάλωτους σε προβλήματα πληροφόρησης και κινήτρων. Υψηλότερα ποσοστά αποτυχίας έχουν οι μικρότερες επιχειρήσεις, ενθαρρύνοντας περαιτέρω τις τράπεζες να εξετάζουν προσεκτικά τις οικονομικές πληροφορίες στις αποφάσεις δανεισμού τους. Όταν οι τράπεζες γίνονται ακόμη πιο δύσκολες να δανείσουν, η εμπορική πίστωση δεν είναι ευέλικτη και είναι μία από τις πιο ακριβές μορφές εξωτερικής χρηματοδότησης (Petersen and Rajan, 1994, Wilner, 2000). Ιδιαίτερα, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τη διαθεσιμότητα πιστώσεων για τη χρηματοδότηση των πράξεών τους σε σύγκριση με μεγαλύτερες και εισηγμένες επιχειρήσεις. Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο οι τράπεζες είναι προσεκτικοί με τη χορήγηση δανείων προς ΜΜΕ είναι η χαμηλή ποιότητα των διαθέσιμων πληροφοριών για τις ΜΜΕ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, 2003). Οι ΜΜΕ συχνά δεν είναι σε θέση να μεταδώσουν το καθεστώς τους με αξιόπιστο τρόπο και έχουν

περισσότερες δυσκολίες στην οικοδόμηση μιας φήμης για να επισημάνουν την υψηλή τους ποιότητα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003 · Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, 2003).

Οι Huyghebaert και Van de Gucht (2007) δείχνουν ότι όταν τα δυσμενή προβλήματα επιλογής είναι μεγάλα, οι τράπεζες χρηματοδοτούν μικρότερο τμήμα του συνολικού χρέους. Όταν οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να στηριχθούν κατά το πλειοψηφία της χρηματοδότησης τους σε τραπεζικό δανεισμό, δανείζονται από άλλου είδους εμπορικές πιστώσεις, οι οποίες είναι ακριβότερες (λόγω των κανονικών εμπορικών όρων που περιλαμβάνουν εκπτώσεις για πρόωρη πληρωμή και σημαντικές κυρώσεις για καθυστερημένες πληρωμές) (Petersen and Rajan, 1994).

Μια πιο δυναμική και αξιόπιστη εικόνα των λογιστικών καταστάσεων εικάζεται ότι δίνουν δύο αλλαγές που θα εξετάσουμε στο υπόδειγμά μας στο πλαίσιο βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος.

Η πρώτη αφορά την επιλογή ελεγκτικής ή την αλλαγή της σε Big 4.

Οι Boone et al. (2010) εξετάζουν την ποιότητα του ελέγχου σε Big 4 και δευτεροβάθμιους ελεγκτές για τις δημόσιες επιχειρήσεις των ΗΠΑ. Διαπιστώνουν ότι υπάρχει μικρή διαφορά στην ποιότητα του ελέγχου μεταξύ των δύο τύπων ελεγκτών. Η έρευνα για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις των Η.Π.Α. δείχνει επίσης ότι οι επιχειρήσεις του Big N μειώνουν το κόστος του χρέους (Fortin and Pittman, 2007, Franco et al., 2011). Με βάση αυτές τις μελέτες, ερμηνεύουμε τη μετάβαση σε έναν Big 4 ελεγκτή ως απόφαση βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφοριών. Ωστόσο, οι ερευνητικές προσεγγίσεις, όσο αφορά την αποτελεσματικότητα των Big 4 δίστανται. Για παράδειγμα, οι Jeong και Rho (2004) εξετάζουν κατά πόσον οι ελεγκτές των έξι μεγάλων ελεγκτών παρέχουν ελέγχους υψηλότερης ποιότητας από τους μη ελεγκτές των Big Six στην Κορέα, όπου το θεσμικό πλαίσιο δεν παρακινεί τους ελεγκτές να παρέχουν ελέγχους υψηλής ποιότητας. Τα αποτελέσματα, σύμφωνα με άλλες μελέτες στην περίπτωση της Κορέας, υποδηλώνουν ότι δεν υπάρχει διαφορά στην ποιότητα του ελέγχου μεταξύ των ελεγκτών Big Six και άλλων ελεγκτών που δεν ανήκουν στους Big Six (Kim and Hwang, 1998, Jeong and Rho, 1999, Park et al., 1999). Επιπροσθέτως την παραπάνω έρευνα επιβεβαιώνουν, μελέτες σε χώρες όπως η Γαλλία, το Βέλγιο και η Ελλάδα όπου διαπιστώνουν ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της διακριτικής ευχέρειας των επιχειρήσεων που ελέγχθηκαν από τους Big 4 και τους ελεγκτές μικρότερων ελεγκτικών εταιρειών (Vander Bauwhede and Willekens, 2004, Othman and Zeghal, 2006; Τσιπουρίδου και Σπάθης, 2012). Σύμφωνα με τους Jeong and Rho, 2004, εάν το θεσμικό πλαίσιο δεν ενθαρρύνει τους ελέγχους υψηλής ποιότητας, οι ελεγκτές δεν μπορούν να περιορίσουν τις πρακτικές διαχείρισης των αποδοχών των πελατών αλλά μάλλον να αντιμετωπίσουν ευκαιριακά.

Τέλος, οι επιχειρήσεις ενδέχεται επίσης να προσπαθήσουν να βελτιώσουν το περιβάλλον πληροφορικής χρησιμοποιώντας μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης όπως η προσθήκη ανεξάρτητων μελών στο διοικητικό συμβούλιο. Η έκθεση της Blue Ribbon Committee Report του 1999 (που συγχρηματοδοτείται από το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και την Εθνική Ένωση Διαπραγματευτών Ασφαλείας (NASD)) δείχνει ότι τα ανεξάρτητα μέλη της επιτροπής ελέγχου είναι σε θέση να προστατεύσουν την αξιοπιστία της λογιστικής διαδικασίας. Μετά την έκθεση, η NYSE και η NASD, μαζί με την SEC, πρότειναν οι εισηγμένες επιχειρήσεις να διατηρούν μόνιμες επιτροπές ελέγχου με τουλάχιστον τρεις ανεξάρτητους διευθυντές, με σαφή σκοπό τον έλεγχο της διαδικασίας λογιστικής πληροφόρησης (Klein (2002a)). Αν οι ανεξάρτητες ελεγκτικές επιτροπές παρέχουν πιο αξιόπιστα λογιστικά στοιχεία, τότε αναμένεται το κόστος του χρέους να σχετίζεται με τη σύνθεση της επιτροπής ελέγχου. Οι προηγούμενες έρευνες, κυρίως σε πλαίσιο δημοσίου τομέα διαχωρίζουν τα εξαρτημένα και ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού συμβουλίου (Anderson et al., 2004, Linck et al., 2008, Armstrong et al., 2010). Jaggi et al.(2009) διαπιστώνουν ότι η ανεξαρτησία του διοικητικού συμβουλίου είναι σημαντική για την ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς συνδέεται με τη λιγότερο επικερδή συμπεριφορά διαχείρισης των κερδών. . Επιπλέον, προηγούμενη έρευνα διαπιστώνει ότι τα ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού συμβουλίου διαδραματίζουν δύο ρόλους: έναν ρόλο εμπειρογνομόνων που συμβουλεύει σε στρατηγικά ζητήματα και έναν ρόλο παρακολούθησης που διασφαλίζει ότι η διοίκηση δεν απαλλοτριώνει πλούτο (Armstrong et al., 2010).

Οι υποθέσεις που διαμορφώνονται στην οικονομετρική ανάλυση, συνδέονται στενά με την παραπάνω βιβλιογραφική επισκόπηση. Συγκεκριμένα, γίνεται μια προσπάθεια απόδειξης ότι η βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος συνδέεται σημαντικά με την πιο εύκολη χρηματοδότηση από τράπεζες.

Η μελέτη μας εξετάζει το ρόλο της χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Εξετάζουμε τι θα μπορούσε να ενεργοποιήσει μια ιδιωτική εταιρεία για τη βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφοριών.

Το υπόδειγμα μας βασίζεται στο Σουηδικό υπόδειγμα και σύμφωνα μ' αυτό εφαρμόζονται οι εξής μηχανισμοί. Ο πρώτος μηχανισμός είναι η άμεση επιλογή μεταξύ διαφορετικών συνόλων λογιστικών προτύπων. Με βάση τα ελληνικά δεδομένα οι επιχειρήσεις που ακολουθούν τα ΔΛΠ είναι οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, και συνήθως είναι μεγάλου ή μεσαίου μεγέθους, οπότε στο μοντέλο μας θεωρούμε πως όλες οι επιχειρήσεις έχουν υιοθετήσει τα ΔΛΠ. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις μπορούν να βελτιώσουν έμμεσα το περιβάλλον πληροφοριών, με την αύξηση της

ποιότητας του ελέγχου. Ενδέχεται επίσης να προσπαθήσουν να βελτιώσουν το περιβάλλον πληροφορικής χρησιμοποιώντας μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης όπως η προσθήκη ανεξάρτητων μελών στο διοικητικό συμβούλιο. Ως εκ τούτου, ερμηνεύουμε την προσθήκη ενός ανεξάρτητου μέλους του διοικητικού συμβουλίου ως μια προσπάθεια βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφοριών (Linck et al., 2008). Παρακάτω επισημαίνονται οι υποθέσεις μας:

H1: Οι επιχειρήσεις με αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων είναι πιθανότερο να βελτιώσουν το περιβάλλον πληροφόρησης.

Υποστηρίζουμε ότι οι βελτιώσεις του περιβάλλοντος πληροφοριών επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να στραφούν σε πιο βιώσιμη και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ή να αποκτήσουν περισσότερη (βραχυπρόθεσμη) χρηματοδότηση με χαμηλότερο κόστος. Προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι η υψηλή ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης διευκολύνει την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε κεφάλαια και μειώνει το κόστος των χρεών (Diamond and Verrecchia 1991, Leuz and Verrecchia 2000, Easley and O'Hara 2004, Francis et al., 2005, Lambert et al., 2007 · Chen et al., 2011 · Hope κ.ά., 2013). Προηγούμενες έρευνες υποδηλώνουν ότι οι Big N ελεγκτές μειώνουν το κόστος παρακολούθησης του χρέους και το επίπεδο ικανοτήτων των ελεγκτών βελτιώνει την αξιοπιστία των λογιστικών πληροφοριών (Francis et al., 1999). Αναμένουμε ότι εάν μια εταιρεία μεταβεί σε έναν τεράστιο ελεγκτή ή έναν εξειδικευμένο λογιστή, οι δανειστές θα επωφεληθούν μέσω ενός βελτιωμένου περιβάλλοντος πληροφόρησης και μιας βελτιωμένης ποιότητας χρηματοοικονομικής λογιστικής στις λογιστικές εκθέσεις, γεγονός που με τη σειρά του θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη πρόσβαση σε μακροπρόθεσμα χρέη και χαμηλότερο κόστος χρέους. Επίσης, η προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι οι επιχειρήσεις με μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανεξάρτητα από τα ανώτερα στελέχη συνδέονται με χαμηλότερο κόστος χρέους (Anderson et al., 2004). Τα διοικητικά συμβούλια είναι υπεύθυνα για την εποπτεία της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης των επιχειρήσεων και οι ανεξάρτητοι διευθυντές παρέχουν την πιο αποτελεσματική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, αναμένουμε ότι εάν μια επιχείρηση προσθέσει ένα ανεξάρτητο μέλος του διοικητικού συμβουλίου, αυτό θα βελτιώσει το περιβάλλον πληροφόρησης και κατά συνέπεια οι δανειστές θα πρέπει να επωφεληθούν από ένα βελτιωμένο περιβάλλον πληροφόρησης που θα επηρεάσει την πρόσβαση στα κεφάλαια και θα μειώσει το κόστος του χρέους.

Δεδομένου ότι οι τράπεζες χρησιμοποιούν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και άλλες πληροφορίες για αποφάσεις δανεισμού, οι μικρές και μεσαίες ιδιωτικές επιχειρήσεις που βελτιώνουν το περιβάλλον πληροφοριών θα πρέπει να μπορούν να αλλάξουν από το (ακριβό) βραχυπρόθεσμο χρέος και τις εμπορικές πιστώσεις σε πιο μακροπρόθεσμα χρέη και θα έχουν μειωμένο κόστος χρέους (Berry et al., 1993, Berry et al., 2004). Συνεπώς, υποθέτουμε:

H2: Οι επιχειρήσεις που βελτιώνουν το πληροφοριακό περιβάλλον είναι πιο πιθανό να παρουσιάσουν αύξηση του μακροπρόθεσμου χρέους τους.

H3: Οι επιχειρήσεις που βελτιώνουν το πληροφοριακό περιβάλλον είναι πιο πιθανό να υποστούν μείωση του κόστους του χρέους.

4.2. Μοντέλα παλινδρόμησης

Ορίζουμε το ακόλουθο μοντέλο logit για να ελέγξουμε την πρώτη υπόθεση

$$H1: INDEX_{it-1} = \beta_0 + \beta_1 \Delta CURRLIAB_{it-1} + \beta_2 \Delta LTDEBT_{it-1} + \beta_3 SALES_GROWTH_{it-1} + \beta_4 \Delta SIZE_{it-1} + \beta_5 \Delta PROFITABILITY_{it-1} + \beta_6 AGE_{it-1} + \beta_7 CFO_{it-1} + INDUSTRY_EFFECTS + YEAR_EFFECTS + \varepsilon$$

Όπου:

INDEX, είναι Ο δείκτης που ισούται με τον αριθμό των βελτιώσεων που έχει κάνει η εταιρεία στο περιβάλλον πληροφόρησης μεταξύ t και t-1.

$\Delta CURRLIAB$ είναι η μεταβολή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων που κλιμακώνεται με το συνολικό ενεργητικό για την επιχείρηση i μεταξύ t-1 και t-2.

$\Delta LTDEBT$ είναι η μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους που κλιμακώνεται με το συνολικό ενεργητικό για την επιχείρηση i μεταξύ t-1 και t-2.

Το $SALES_GROWTH$ είναι η μεταβολή των καθαρών πωλήσεων που κλιμακώνεται από τις καθαρές πωλήσεις για την επιχείρηση i μεταξύ t-1 και t-2.

$\Delta SIZE$ είναι η αλλαγή στα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού για την εταιρεία i μεταξύ t-1 και t-2.

$\Delta PROFITABILITY$ είναι η μεταβολή του EBIT στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης i μεταξύ t-1 και t-2. Και

CFO είναι οι ταμειακές ροές για την εταιρεία i σε t-1 που υπολογίζονται ως έσοδα προ φόρων συν αποσβέσεις και αποσβέσεις συν μεταβολή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων μείον μεταβολή των

κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων διαιρούμενη με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων στην αρχή του έτους.

Αναμένουμε ότι μια θετική μεταβολή των τρεχουσών υποχρεώσεων κατά το προηγούμενο έτος θα επηρεάσει την απόφαση για βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφόρησης το τωρινό και ως εκ τούτου αναμένουμε μια θετική και σημαντική συσχέτιση μεταξύ της μεταβολής των τρεχουσών υποχρεώσεων και του INDEX. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές καθυστερούν ένα χρόνο, επειδή οι επιχειρήσεις θα χρειαστούν κάποιο χρόνο για να εφαρμόσουν τις αλλαγές στο περιβάλλον πληροφόρησης τους. Έλεγχος γίνεται και στο ποσοστό της μεταβολής του μακροπρόθεσμου χρέους, καθώς επιχειρήσεις που έχουν ήδη αποκτήσει μακροπρόθεσμο χρέος μπορεί επίσης να έχουν κίνητρο να βελτιώσουν το περιβάλλον πληροφόρησης.

*Κανονικά στο υπόδειγμα υπάρχει και η παράμετρος της ηλικίας (age) που είναι η διαφορά του έτους ίδρυσης από το έτος 2011. Η παράμετρος της ηλικίας παραλείπεται λόγω ανεπάρκειας των δεδομένων και άλλης κατάστασης των εταιρειών στην Ελλάδα.

Άλλοι έλεγχοι εφαρμόζονται για την αύξηση των πωλήσεων και τις αλλαγές στο μέγεθος, καθώς η προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι η ανάπτυξη και το μέγεθος δυνητικά οδηγούν την ποιότητα του πληροφοριακού περιβάλλοντος, αναγκάζοντας τη διοίκηση να επενδύσει σε συστήματα διαχείρισης

και απασχολεί λογιστές για να διατηρήσει την επισκόπηση της εταιρείας (Davila, 2005).

Περιλαμβάνουμε την κερδοφορία, καθώς οι πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις ενδέχεται να διαθέτουν περισσότερους πόρους για να αλλάξουν το περιβάλλον πληροφοριών. Τέλος, συμπεριλαμβάνουμε μια μεταβλητή που καταγράφει το βαθμό στον οποίο οι εταιρείες περιορίζονται οικονομικά, δηλαδή οι ταμειακές ροές από τις πράξεις του έτους t-1 (Fazzari et al., 1988). Αυτή η μεταβλητή μετράται ως μεταβλητή στάθμης αντί για μεταβλητή μεταβολής, καθώς το επίπεδο των ταμειακών ροών από τις πράξεις καταγράφει την έκταση των οικονομικών περιορισμών. Έχουμε επίσης έλεγχο για βιομηχανία και επίδραση έτους.

Για να αποκτήσουμε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τύπο των τρεχουσών υποχρεώσεων που οδηγεί στην αλλαγή του πληροφοριακού περιβάλλοντος, διαιρούμε τη μεταβολή των τρεχουσών υποχρεώσεων στην μεταβολή της τραπεζικής ανάληψης, της εμπορικής πίστωσης και άλλων βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Αναμένουμε ότι κυρίως η αύξηση της εμπορικής πίστωσης

θα οδηγήσει την αλλαγή στο περιβάλλον πληροφόρησης. Οι επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται από αδιαφάνεια πληροφοριών πρέπει να βασίζονται περισσότερο στις εμπορικές πιστώσεις για τη χρηματοδότηση της επιχείρησής τους (Huyghebaert και Van de Gucht, 2007). Ωστόσο, αυτός ο τύπος χρηματοδότησης είναι δαπανηρός και δεν είναι ευέλικτος. Ως εκ τούτου, η αύξηση της εμπορικής πίστωσης θα μπορούσε να τονώσει τις εταιρείες να βελτιώσουν το περιβάλλον πληροφόρησης προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε (λιγότερο δαπανηρό και πιο ευέλικτο) τραπεζικό χρέος. Δεδομένου ότι ελέγχουμε τις ταμειακές ροές από τις δραστηριότητες, η αύξηση της εμπορικής πίστωσης δεν υποκαθιστά την αδυναμία έγκαιρης πληρωμής των εμπορικών υποχρεώσεων.

Για να δοκιμάσουμε τη δεύτερη υπόθεση (H2), υπολογίζουμε ένα μοντέλο OLS όπου η μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους εξαρτάται από την απόφαση βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφοριών και από μια σειρά μεταβλητών ελέγχου που προσδιορίστηκαν από προηγούμενη έρευνα. Το μοντέλο έχει ως εξής:

$$H2: \quad \Delta LTDEBT_{it} = \beta_0 + \beta_1 INDEX_{it-1} + \beta_2 \Delta SIZE_{it-1} + \beta_3 \Delta PROFITABILITY_{it-1} + \beta_4 \Delta CURRLIAB_{it-1} + \beta_5 \Delta TANG_{it-1} + \beta_6 SALES_GROWTH_{it-1} + \beta_7 CFO_{it-1} + INDUSTRY_EFFECTS + YEAR_EFFECTS + \varepsilon$$

Όπου:

$\Delta LTDEBT$ είναι η μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους που κλιμακώνεται από το συνολικό ενεργητικό για την επιχείρηση i μεταξύ t και $t-1$.

$INDEX$ ισούται με τον αριθμό των βελτιώσεων που έχει πραγματοποιήσει η επιχείρηση στο περιβάλλον πληροφόρησης μεταξύ $t-1$ και $t-2$.

$\Delta TANG$ είναι η μεταβολή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης i μεταξύ $t-1$ και $t-2$.

Όλες οι άλλες μεταβλητές είναι όπως ορίζονται παραπάνω.

Η δοκιμαστική μας μεταβλητή είναι ο αριθμός των αλλαγών που έχει κάνει μια επιχείρηση στο περιβάλλον πληροφόρησης. Αναμένουμε ότι ο συντελεστής για το $INDEX$ είναι σημαντικά θετικός, καθώς αναμένουμε ότι η αύξηση του πληροφοριακού περιβάλλοντος θα οδηγήσει σε πιο μακροπρόθεσμη τραπεζική χρηματοδότηση. Ελέγχουμε για αλλαγές στο μέγεθος, καθώς η προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι το μέγεθος σχετίζεται αρνητικά με τον πιστωτικό κίνδυνο (Kim et al., 2011, Petersen and Rajan, 1994). Ακολουθώντας Kim et al. (2011), ελέγχουμε επίσης για

αλλαγές στην κερδοφορία, δεδομένου ότι οι τράπεζες είναι πιθανότερο να δανείζουν σε πιο κερδοφόρες εταιρείες. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνουμε και αλλαγές στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς η μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερο μακροπρόθεσμο δανεισμό. Επιπλέον, ελέγχουμε και για ενσώματα πάγια δεδομένου ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση (Kim et al., 2011). Τέλος, συμπεριλαμβάνουμε την αύξηση των πωλήσεων και τον έλεγχο των περιορισμών χρηματοδότησης με τη χρήση ταμειακών ροών από λειτουργίες.

Για να δοκιμάσουμε την τρίτη υπόθεση (H3), υπολογίζουμε ένα μοντέλο OLS όπου η μεταβολή του επιτοκίου εξαρτάται από την απόφαση βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφόρησης και από μια σειρά μεταβλητών ελέγχου που προσδιορίζονται από προηγούμενη έρευνα. Το μοντέλο έχει ως εξής:

$$H3: \Delta INTRATE_{it} = \beta_0 + \beta_1 INDEX_{it-1} + \beta_2 \Delta SIZE_{it-1} + \beta_3 \Delta PROFITABILITY_{it-1} + \beta_4 \Delta CURRLIAB_{it-1} + \beta_5 \Delta LTDEBT_{it-1} + \beta_6 \Delta TANG_{it-1} + \beta_7 SALES_GROWTH_{it-1} + \beta_8 OPINION_{it-1} + \beta_9 INTRATE_{it-1} + INDUSTRY_EFFECTS + YEAR_EFFECTS + \varepsilon$$

Όπου:

$\Delta INTRATE$ είναι η μεταβολή των εξόδων τόκων που κλιμακώνεται με το μέσο επιτόκιο για την επιχείρηση i μεταξύ t και $t-1$.

$OPINION$ είναι μια μεταβλητή δείκτη ίση με μία αν η επιχείρηση έχει λάβει θετική γνώμη κατά το έτος $t-1$ και μηδέν διαφορετικά.

$INTRATE$ είναι τα έξοδα τόκων που κλιμακώνονται με το μέσο επιτόκιο για την επιχείρηση i σε $t-1$.

Όλες οι άλλες μεταβλητές είναι όπως ορίζονται παραπάνω.

Η δοκιμαστική μας μεταβλητή είναι ο αριθμός των αλλαγών που έχει κάνει μια επιχείρηση στο περιβάλλον πληροφόρησης. Προβλέπουμε ότι ο συντελεστής για το $INDEX$ θα είναι σημαντικά αρνητικός, καθώς η βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος θα οδηγήσει σε χαμηλότερο επιτόκιο. Ελέγχουμε για αλλαγές στο μέγεθος, καθώς η προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι το μέγεθος είναι αρνητικά συνδεδεμένο με τον πιστωτικό κίνδυνο (Kim et al., 2011, Petersen and Rajan 1994). Ακολουθώντας Kim et al (2011), ελέγχουμε επίσης για αλλαγές στην κερδοφορία, δεδομένου ότι οι τράπεζες είναι πιθανό να χρεώνουν χαμηλότερα επιτόκια σε κερδοφόρες εταιρείες.

Επιπλέον, συμπεριλαμβάνουμε και αλλαγές στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς πιθανότατα θα αυξηθεί το επιτόκιο που χρεώνεται. Περιλαμβάνουμε το μακροπρόθεσμο χρέος επειδή

περισσότερο μακροπρόθεσμο χρέος θα αυξήσει το κόστος του χρέους. Επιπρόσθετα, ελέγχουμε τα ενσώματα πάγια δεδομένου ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση και συνεπώς να μειώσουν το κόστος του χρέους (Kim et al., 2011). Περιλαμβάνουμε την αύξηση των πωλήσεων και εάν η επιχείρηση έχει λάβει ή όχι από τον ελεγκτή ειδική έκθεση ελέγχου. Για να διερευνήσουμε περαιτέρω το είδος της βελτίωσης που έχει το μεγαλύτερο αντίκτυπο στην μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους και του επιτοκίου, επαναπροσδιορίζουμε τα μοντέλα (2) και (3) όπου αντικαθιστούμε τον δείκτη με τους διάφορους τύπους επιλογών που μπορούν να κάνουν οι επιχειρήσεις. Το μοντέλο έχει ως εξής:

$$H4: \Delta LTDEBT_{it} \text{ or } \Delta INTRATE_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta BIG4_{it} + \beta_2 \Delta CHARTERED_ACC_{it} + \beta_3 \Delta IFRS_{it} + \beta_4 \Delta BOARD_{it} + CONTROL\ VARIABLES + \varepsilon$$

Όπου:

Το $\Delta BIG4$ είναι ένας δείκτης ίσος με έναν εάν μια επιχείρηση μετατραπεί σε έναν ελεγκτή σε μια επιχείρηση $BIG4$ μεταξύ t και $t-1$, και μηδέν διαφορετικά.

Ο δείκτης $\Delta BOARD$ είναι ένας δείκτης ίσος με έναν εάν μια επιχείρηση προστεθεί ανεξάρτητο μέλος στο διοικητικό συμβούλιο μεταξύ t και $t-1$ και μηδέν διαφορετικά.

Ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη εξαρτημένη μεταβλητή, οι μεταβλητές ελέγχου θα είναι παρόμοιες με αυτές που περιλαμβάνονται στο μοντέλο (2) ή (3). Σε όλα τα μοντέλα που αναφέρθηκαν παραπάνω, χρησιμοποιούνται ισχυρά τυπικά σφάλματα συγκεντρωμένα σε επίπεδο επιχείρησης.

Στο δικό μας εφαρμοσμένο υπόδειγμα, δεν συμπεριλαμβάνουμε τους δείκτες $\Delta CHARTERED_ACC$ και $\Delta IFRS$, καθώς δεν διαφοροποιούνται οι σχέσεις απλού λογιστή με ορκωτού και όλες οι επιχειρήσεις του δείγματος έχουν υιοθετήσει τα ΔΛΠ

Έτσι, η υπόθεση 4 γίνεται:

$$H4: \Delta LTDEBT_{it} \text{ or } \Delta INTRATE_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta BIG4_{it} + \beta_4 \Delta BOARD_{it} + CONTROL\ VARIABLES + \varepsilon,$$

και πιο συγκεκριμένα

$$\Delta LTDEBT_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta BIG4_{it} + \beta_4 \Delta BOARD_{it} + CONTROL\ VARIABLES + \varepsilon$$

5. Επιλογή δείγματος

Το ερευνητικό μας πεδίο βασίστηκε σε δεδομένα επιχειρήσεων που είναι ενταγμένες στην χρηματοοικονομική αγορά και ακολουθούν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (IFRS) από το 2005. Λόγω της δύσκολης προσαρμογής των Ελληνικών λογιστικών προτύπων στα ΔΛΠ, οι εταιρείες που εφάρμοσαν με επιτυχία τα σύγχρονα λογιστικά πρότυπα την περίοδο 2005-2010 περιορίζονται κυρίως σε μεσαίες και μεγάλες. Οπότε το δείγμα μας περιορίζεται σε εταιρείες με μεγάλο κύκλο εργασιών, δηλαδή κυρίως μικρομεσαίες. Όπως είδαμε και παραπάνω την περίοδο 2009-2011 υπήρχαν κάπου 399 μεγάλες εταιρείες, εκ των οποίων εξαιρέσαμε τις τράπεζες και τις χρηματοοικονομικές εταιρείες. Οι μακροοικονομικές μεταβλητές αποτελούν στοιχεία κατεβασμένα από τη βάση μακροοικονομικών δεδομένων Datastream.

Από τις 215 εταιρείες βρήκαμε έγκυρες πληροφορίες για τις ποιοτικές μεταβλητές (auditor, audit opinion, number of board members) μέσα από επεξεργασία ισολογισμών τα έτη 2005-2010 για 152 εταιρείες, αποκλείοντας τις 61 λόγω έλλειψης στοιχείων. Εν τέλη χάσαμε κάποια στοιχεία λόγω των lag μεταβλητών αλλά και κάποιων επιχειρήσεων που δεν είχαν όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρειαζόμασταν. Το τελικό δείγμα διαμορφώθηκε στις 152 επιχειρήσεις και με 912 παρατηρήσεις .

Εμπειρική Ανάλυση

Στον παρακάτω πίνακα- πίνακας 1- παρουσιάζεται η διανομή των επιχειρήσεων του δείγματος ανά κλάδο εργασίας. Οι περισσότερες επιχειρήσεις του δείγματος που αναλύσαμε αφορούν τον κλάδο "Κατασκευή και Υλικά" και "Παραγωγή φαγητού" με ποσοστό 13.82% και 11.84% αντίστοιχα. Τρίτος κλάδος είναι το λογισμικό και Υπηρεσίες Υπολογιστών στο 7.89%

Πίνακας 1 :Κατανομή Κλάδων στο δείγμα

Τομέας	Freq.	Percent	Cum.
Χημικά	36	3.95	3.95
Κατασκευή και ΆΥλες	126	13.82	17.76
Ηλεκτρισμός	12	1.32	19.08
Ηλεκτρονικός & ηλεκτρικός εξοπλισμός	6	0.66	19.74
Σταθερές Τηλεπικοινωνίες	6	0.66	20.39
Παραγωγή Τροφίμων	108	11.84	32.24
Παραγωγή φυσικού αερίου, νερού & πολλαπλών χρήσεων	6	0.66	32.89
Γενική Βιομηχανία	12	1.32	34.21
Γενικοί Προμηθευτές	36	3.95	38.16
Εξοπλισμός και υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης	36	3.95	42.11

Οικιακά είδη και κατασκευή σπιτιών	24	2.63	44.74
Βιομηχανική μηχανική	60	6.58	51.32
Βιομηχανικά Μέταλλα και Μεταλλεία	54	5.92	57.24
Βιομηχανική μεταφορά	6	0.66	57.89
Είδη αναψυχής	6	0.66	58.55
Μέσα ενημέρωσης	30	3.29	61.84
Παραγωγοί πετρελαίου και φυσικού αερίου	12	1.32	63.16
Προσωπικά είδη	66	7.24	70.39
Φαρμακευτικά προϊόντα και βιοτεχνολογία	6	0.66	71.05
Real Estate επενδύσεις και υπηρεσίες	36	3.95	75.00
Λογισμικό και Υπηρεσίες Υπολογιστών	72	7.89	82.89
Υπηρεσίες υποστήριξης	36	3.95	86.84
Τεχνολογία λογισμικού και εξοπλισμού	42	4.61	91.45
Καπνός	6	0.66	92.11
Ταξίδια και αναψυχή	66	7.24	99.34
Αταξινόμητα	6	0.66	100.00
Σύνολο	912	100.00	

Για απλοποίηση των μετρήσεων, στον πίνακα 2, χωρίζουμε τους άνωθεν κλάδους σε 3 γενικότερες μορφές Βιομηχανίας-Κατηγορία 1, Εμπορίου -Κατηγορία 2 και Παροχή υπηρεσιών- Κατηγορία 3, όπως αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα. Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις ανήκουν στην κατηγορία της βιομηχανίας, ενώ δεύτερος σε σειρά έρχεται ο τομέας των υπηρεσιών με ποσοστό 29% και τελευταίος ο εμπορικός τομέας με ποσοστό 20%.

Πίνακας 2: Διαχωρισμός σε γενικές κατηγορίες

Category	Freq.	Percent	Cum.
1	462	50.66 %	50.66%
2	186	20.39%	71.05%
3	264	28.95 %	100.00%
Total	912	100.00%	

6. Αποτελέσματα

6.1. Περιγραφικά Στοιχεία

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται οι μέσες τιμές για όλες τις μεταβλητές των υποδειγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν στα διάφορα μοντέλα. Από τα δεδομένα, φαίνεται ότι ο μέσος του δείκτη είναι 0.04 αριθμός που υποδηλώνει πως κατά μέσο όρο λίγες εταιρείες κάνουν έστω και μια αλλαγή στο πληροφοριακό περιβάλλον. Ο δείκτης INDEX μπορεί να πάρει μια μέγιστη τιμή δύο, αφού μέχρι 2 αλλαγές μπορεί να πραγματοποιηθούν, είτε από αλλαγή ελεγκτικής από απλή σε big4, είτε από πρόσθεση μελών ΔΣ. Ο πίνακας επίσης δείχνει ότι οι αλλαγές που προκύπτουν από τα μέλη του ΔΣ είναι πολύ περισσότερες από τις αλλαγές σε Big 4. Επιπλέον, παρατηρούμε ότι, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις όπως και το μακροπρόθεσμο χρέος κατά μέσο όρο αυξάνονται περίπου κατά 1,5%. Η μεταβλητή του δείκτη κερδοφορίας φαίνεται να έχει μειωθεί ελαφρά, ενώ οι ταμειακές ροές παρουσιάζονται αυξημένες κατά 58%. Το interest rate βρίσκεται στο 6,3% κατά μέσο όρο, γεγονός που ανταποκρίνεται στα επιτόκια δανεισμού τη συγκεκριμένη περίοδο που ήταν διαμορφωμένα στα 5%-7%, τα έτη 2005-2010. Τέλος, 99% των επιχειρήσεων έλαβαν μια θετική μη τροποποιημένη γνώμη από ελεγκτή, δηλαδή μόνο 8 επιχειρήσεις έλαβαν μη σύμφωνη γνώμη.

Πίνακας 3: Περιγραφικά Στατιστικά Στοιχεία

stats	mean	sd	p25	p50	p75	p95
index	0.0405702	0.2028851	0	0	0	0
dbig4	0.0054825	0.0738809	0	0	0	0
dboard	0.0373216	0.1953612	0	0	0	0
dcurliab	0.0145678	0.1275128	-0.0360401	0.0212766	0.0774533	0.2209863
dltdebt	0.0161444	0.0889183	-0.0150025	0	0.432219	0.1785693
dsg	0.0810481	0.3541741	-0.071515	0.0681257	0.1993475	0.5282274
dsize	0.0739569	0.1915205	-0.29416	0.556715	0.1600055	0.4067588
dprof	-0.0028714	0.0636343	-0.0205143	0.0029435	0.0195312	0.0657064
cfo	0.5871918	0.3900516	0.327296	0.5532492	0.7915854	1.273396
dtang	0.0009819	0.073621	-0.0006458	0.0009759	0.0032137	0.0119424
dintrate	-0.001704	0.418251	-0.149997	0.0003867	0.0124954	0.055997
intrate	0.0632853	0.0568024	0.0312913	0.0501634	0.0772432	0.1625849
opinion	0.9912281	0.0932981	1	1	1	1

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει περιγραφικά στατιστικά στοιχεία των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στα διάφορα μοντέλα.

Ο πίνακας A παρουσιάζει συνοπτικά στατιστικά στοιχεία ενώ το πλαίσιο B παρουσιάζει τις μετρήσεις συχνότητας της μεταβλητής INDEX.

Ο INDEX ισούται με τον αριθμό των αλλαγών που έχει κάνει μια επιχείρηση στο περιβάλλον πληροφόρησης.

Το DBIG4 είναι ένας δείκτης ίσος με έναν εάν μια επιχείρηση μεταπηδήσει σε έναν ελεγκτή σε μια επιχείρηση BIG4 και μηδενίζοντας διαφορετικά.

Ο δείκτης DBOARD είναι ένας δείκτης ίσος με έναν εάν μια επιχείρηση προσθέτει ένα ανεξάρτητο μέλος στο διοικητικό συμβούλιο και μηδενίζει διαφορετικά.

Το OPINION είναι ένας δείκτης ίσος με έναν αν μια επιχείρηση έχει λάβει ειδική γνώμη από τον ελεγκτή (εξ) και μηδέν διαφορετικά.

DCURLIAB είναι η μεταβολή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

DLTDEBT είναι η μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

Το SALES_GROWTH είναι η μεταβολή των πωλήσεων σε σύνολο περιουσιακών στοιχείων.

Το ΔSIZE είναι η αλλαγή του φυσικού μητρώου των συνολικών στοιχείων του ενεργητικού.

Το DPROF είναι η μεταβολή του EBIT στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

DTANG είναι η μεταβολή των ενσώματων παγίων στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

Το INTRATE είναι τα έξοδα τόκων που διαιρούνται με το μέσο επιτόκιο

DINTRATE είναι η μεταβολή των εξόδων τόκων που διαιρείται με το μέσο επιτόκιο.

CFO είναι η ταμειακή ροή από τις πράξεις.

Γνωρίζουμε όλες τις συνεχείς μεταβλητές στο επίπεδο του 1% για να ελέγξουμε τις ακραίες τιμές. .

Στον επόμενο πίνακα (4), βλέπουμε αναλυτικά ότι κατά 96.5% δεν έγινε καμία απολύτως βελτίωση στο πληροφοριακό περιβάλλον, μια αλλαγή είχαν 3.84% των επιχειρήσεων και εν τέλη δύο αλλαγές είχε μόνο μια επιχείρηση. Γενικότερα οι εταιρείες που επιδιώκουν μια αύξηση στο πληροφοριακό περιβάλλον, θέλουν να έχουν πρόσβαση σε ευνοϊκότερους όρους δανεισμού αλλά και να περιορίσουν την ασφάλισή τους από ασφαλιστικούς φορείς όπου οι όροι τους για δανεισμό είναι πιο αυστηροί και περισσότερο δαπανηροί. Αξίζει να αναφερθεί πως αυτό το πρόβλημα του δανεισμού αντιμετωπίζουν κυρίως οι μικρότερες ελληνικές επιχειρήσεις και ίσως αυτό εξηγεί τη μικρή συχνότητα αλλαγών που παρατηρείται στο δείγμα μας, όπου αποτελείται κυρίως από μεσαίους και μεγάλους επιχειρηματικούς οργανισμούς.

Πίνακας 4: Συχνότητα index

Index	Frequency	Percent	Cum
0	876	96.5%	96.5%
1	35	3.84%	99.89%
2	1	0.11%	100%
Sum	912	100%	

Στον πίνακα 5 δίνονται πιο αναλυτικά οι σχέσεις Big 4 και Dboard.

Ειδικότερα, βλέπουμε ότι από το σύνολο των παρατηρήσεων που δεν έχουν αλλαγή ελεγκτικής σε Big 4 ή έχουν ήδη μια ελεγκτική εταιρεία υψηλού κύρους, 878 παρατηρήσεις συνολικά (96,38% των συνολικών παρατηρήσεων), 33 παρατηρήσεις έχουν αποφασίζουν αλλαγή στο πληροφοριακό τους περιβάλλον όσον αφορά την πρόσθεση ενός ή περισσότερων ανεξάρτητων μελών στο ΔΣ, Ωστόσο, στην αλλαγή ελεγκτικής εταιρείας, από απλό audit σε Big4 (5 παρατηρήσεις) δεν γίνεται ταυτόχρονη αλλαγή των ανεξάρτητων μελών στο ΔΣ.

Με λίγα λόγια η πιο συχνή βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος είναι η προσθήκη ενός ανεξάρτητου συμβούλου από την μετάβαση σε μια Big 4 ελεγκτική , ενώ δεν παρατηρούνται ταυτόχρονες αλλαγές στο πληροφοριακό περιβάλλον των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

Πίνακας 5: Σχέση DBig4 - Dboard

Dbig4	Dboard		Total
	0	1	
0	873 (95.83%)	33 (3.62%)	906 (99.45%)
1	5 (0.55%)	0	5 (0.55%)
Total	878 (96.38%)	33 (3.62%)	911 (100.00%)

6.2. Πολυπαραγοντικά αποτελέσματα

Υπόθεση 1: Τα αποτελέσματα από τον έλεγχο H1 των εκτιμήσεων logit παρουσιάζονται στον Πίνακα 7. Το υπόδειγμά μας εξηγείται κατά 6.33%. Αυτός ο πίνακας αποκαλύπτει ότι η μόνη στατιστικά σημαντική μεταβλητή που συνδέεται με το index είναι τα industry effects 1 και 2, δηλαδή ο τομέας της βιομηχανίας και του εμπορίου με coef=2.092, z-value=2.01 και coef=2.436319, z-value=2.20 αντιστοίχως. Όλες οι υπόλοιπες μεταβλητές αποδεικνύονται στατιστικά ασήμαντες, δηλαδή το αποτέλεσμα της ανάλυσης των ανεξάρτητων μεταβλητών δεν εξηγεί την εξαρτημένη μεταβλητή δηλαδή σ' αυτή την περίπτωση την βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος της επιχείρησης. Έτσι, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε την υπόθεση 1 ότι μια αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων οδηγεί σε βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος σύμφωνα με τα ελληνικά δεδομένα τα έτη 2005-2010.

Πίνακας 6: Υπόθεση 1

note: industry_effects3 , year effects 1,2,6 omitted because of collinearity

Ordered logistic regression	Number of obs = 302
	Wald chi2(11) = 10.89
	Prob > chi2 = 0.4524
Log pseudolikelihood = -77.625224	Pseudo R2 = 0.0633

index	Coef	Std. Err.	z	P>z	95% Conf. Interval]	
dcurliab_w	-2.022692	1.74108	-1.16	0.245	-5.435146	1.389761
dltdebt_w	-.7312359	2.505068	-0.29	0.770	-5.641079	4.178607
dsg_w	.3473809	0.548148	0.63	0.526	-.7269695	1.421731
dsize_w	.3350161	1.429584	0.23	0.815	-2.466918	3.13695
dprof_w	.1126975	2.447622	0.05	0.963	-4.684553	4.909948
cfo_w	.2181861	0.363213	0.60	0.548	-.4936983	0.9300706
industry_effects1	2.092382	1.040516	2.01	0.044	.0530079	4.131756
industry_effects2	2.436319	1.106618	2.20	0.028	.2673874	4.60525
industry_effects3	0 (omitted)					
year_effects1	0 (omitted)					
year_effects2	0 (omitted)					
year_effects3	0.3438309	0.6397895	0.54	0.591	-0.9101334	1.597795
year_effects4	-0.2535149	0.704865	-0.36	0.719	-1.635025	1.127995
year_effects5	0.1022485	0.6425406	0.16	0.874	-1.157108	1.361605
year_effects6	0 (omitted)					
/cut1	4.676994	1.286451			2.155595	7.198392

/cut2	7.868894	1.717332	4.502985	11.2348
-------	----------	----------	----------	---------

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας παλινδρόμησης logit. Οι μεταβλητές ορίζονται κατωτέρω στον Πίνακα 3. Το δείγμα αποτελείται από 912 παρατηρήσεις σταθερού έτους από ελληνικές μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις μεταξύ 2005 και 2011. Γνωρίζουμε όλες τις συνεχείς μεταβλητές στο επίπεδο του 1% για να ελέγξουμε τις ακραίες τιμές.

Υπόθεση 2: Στη συνέχεια εξετάζουμε αν η επιλογή βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφοριών αυξάνει το ποσό του μακροπρόθεσμου χρέους που κατέχει η εταιρεία και μειώνει τα χρεωμένα επιτόκια. Όπως βλέπουμε το υπόδειγμα εξηγεί την ανεξάρτητη μεταβλητή που είναι σε αυτή την περίπτωση το μακροπρόθεσμο χρέος προσεγγιστικά κατά 44%.

Ο Πίνακας 8 δείχνει ότι η αύξηση του πληροφοριακού περιβάλλοντος δεν κρίνεται στατιστικά σημαντική με το ποσό του μακροπρόθεσμου χρέους κατά την επόμενη περίοδο (coef = 0.0059682 , t-value =0.43 , p=00.43), πράγμα που καθιστά την έρευνα αντίθετη με τα συμπεράσματα που αναμέναμε να βρούμε.

Μια μεταβολή στο μακροπρόθεσμο χρέος συνδέεται σημαντικά με μια αύξηση στο μέγεθος της επιχείρησης (coef=0.2991427, t-value=10.16). Όμως, δεν ισχύει το ίδιο για τον δείκτη κερδοφορίας καθώς μια αύξηση στο μακροπρόθεσμο χρέος οδηγεί φυσικά σε μια μείωση στην κερδοφορία της (coef = -.3010623 , -4.88). Ομοίως αποδεικνύεται στατιστικά σημαντική η αρνητική σχέση του μακροπρόθεσμου χρέους με το βραχυπρόθεσμο χρέος (coef = -0.463876 , t-value=-12.14). Αντίθετα μια αύξηση της ανεξάρτητης μεταβλητής οδηγεί σε μια αύξηση των ενσώματων παγίων (2.444509, t-value=3.77) και μια αύξηση του δείκτη όγκου πωλήσεων (coef = 0.0415207, t-value=2.94). Ο τελευταίος δείκτης εκτιμά την εντατικότητα με την οποία χρησιμοποιεί η επιχείρηση τα περιουσιακά της στοιχεία για να επιτύχει τους στόχους πωλήσεων της., δηλαδή εάν υπάρχει υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων της. Σε αυτό το υπόδειγμα φαίνεται να υπάρχει μια ελαφρά τάση της τάξης του 4%.

Πίνακας 7:Υπόθεση 2

Source	SS	df	MS	Number of obs =300
Model	1.27244386	9	0.141382651	F (9, 290) = 26.23
Residual	1.56286047	290	0.005389174	Prob > F = 0.0000
Total	2.83530432	299	0.009482623	R-squared = 0.4488
				Adj R-squared = 0.4317
				Root MSE = 0.07341

dltdebt_w	Coef.	Std. Err.	t	P>t	[95% Conf. Interval]
dindex	0.0059682	0.0139888	0.43	0.670	-0.0215643 0.0335007
dsize_w	0.2991427	0.0294327	10.16	0.000	-0.4223889 -0.1797356
dprof_w	-0.3010623	0.0616441	-4.88	0.000	-0.3690391 -0.1924486
dcurliab_w	-0.463876	0.0382074	-12.14	0.000	-0.5390749 -0.388677
dtang_w	2.444509	0.6484535	3.77	0.000	1.168237 3.720781
dsg_w	0.0415207	0.0141071	2.94	0.004	0.0137553 0.069286
cfo_w	-0.0059574	0.0112069	-0.53	0.595	-0.0280145 0.0160997
category	0.0064395	0.0049608	1.30	0.195	-0.0033243 0.0162033
year	0.0046511	0.0041151	1.13	0.259	-0.0034481 0.0127502
_cons	-9.360744	8.266878	-1.13	0.258	-25.63143 6.909943

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας παλινδρόμησης OLS μιας μεταβολής του μακροπρόθεσμου χρέους στις αλλαγές του συνολικού περιβάλλοντος πληροφοριών και των μεταβλητών ελέγχου. Οι μεταβλητές ορίζονται κατωτέρω στον Πίνακα 3. Το δείγμα αποτελείται από 912 παρατηρήσεις σταθερού έτους από ελληνικές μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις μεταξύ 2005 και 2011. Γνωρίζουμε όλες τις συνεχείς μεταβλητές στο επίπεδο του 1% για να ελέγξουμε τις ακραίες τιμές

Υπόθεση 3: Σε αυτό το μοντέλο ελέγχουμε αν η επιλογή βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφόρησης συνδέεται με αύξηση του επιτοκίου της εταιρείας. Το Adj R-squared δείχνει ότι η μεταβολή του επιτοκίου εξηγείται σε ένα ποσοστό 30% από τις ανεξάρτητες μεταβλητές του υποδείγματος.

Όπως παρατηρούμε πάλι δεν υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ μεταβολής του πληροφοριακού περιβάλλοντος σε σχέση με την μεταβολή του επιτοκίου (coef=-0.0018147, t=-0.31), γεγονός που δεν υποστηρίζει την υπόθεση 3

Ωστόσο, σημαντική εξάρτηση με τη μεταβολή του επιτοκίου παρουσιάζουν οι τρέχουσες υποχρεώσεις (coef=-0.0862024, t=-4.63), καθώς μια αύξηση του επιτοκίου συνδέεται με μια μείωση των τρεχουσών υποχρεώσεων. Από τον πίνακα προκύπτει επίσης, θετική και στατιστικά

σημαντική σχέση μεταξύ επιτοκίου και μακροπρόθεσμου χρέους(coef=0.0450188 ,t=1.89) .

Παράλληλα, στατιστικά σημαντική αλλά αρνητική σχέση παρουσιάζει η μεταβολή του δείκτη όγκου πωλήσεων συγκριτικά με τη μεταβολή του επιτοκίου. Δεδομένου ότι το μέσο επιτόκιο είναι 6,3% η αύξηση του δείκτη οδηγεί σε αύξηση του επιτοκίου.

Πίνακας 8:Υπόθεση 3

Source	SS	df	MS	Number of obs = 552
Model	0.0311820873	11	0.0028347352	F(11, 540) = 22.71
Residual	0.673978877	540	0.0001248109	Prob > F = 0.0000
Total	0.0985799749	551	0.000178911	R-squared = 0.3163
				Adj R-squared = 0.3024
				Root MSE = 0.03533

dintrate_w	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
dindex	-0.0018147	0.0058343	-0.31	0.756	-0.0132754	0.0096459
dsize_w	-0.0110671	0.0143832	-0.77	0.442	-0.0393211	0.0171868
dprof_w	0.0211935	0.0255711	0.83	0.408	-0.0290375	0.0714246
dcurliab_w	-0.0862024	0.0186196	-4.63	0.000	-0.1227782	-0.0496266
dltdebt_w	0.0450188	0.0238572	1.89	0.060	-0.0018454	0.091883
dtang_w	0.0696211	0.2200448	0.32	0.752	-.3626276	0.5018697
dsg_w	-0.0159219	0.0054004	-2.95	0.003	-0.0265304	-0.0053135
opinionot1	0.0146068	0.0179271	0.81	0.416	-0.0206086	0.0498221
intrate_w	0.2699802	0.0290298	9.30	0.000	0.2129551	0.3270054
category	-0.0002981	0.001766	-0.17	0.866	-0.0037672	0.003171
year	-0.0068082	0.0014587	-4.67	0.000	-0.0096737	-0.0039428
_cons	13.6443	2.929334	4.66	0.000	7.890011	19.39858

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας παλινδρόμησης OLS μιας μεταβολής του μακροπρόθεσμου χρέους στις αλλαγές του συνολικού περιβάλλοντος πληροφοριών και των μεταβλητών ελέγχου. Οι μεταβλητές ορίζονται κατωτέρω στον Πίνακα 3. Το δείγμα αποτελείται από 912 παρατηρήσεις σταθερού έτους από ελληνικές μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις μεταξύ 2005 και 2011. Γνωρίζουμε όλες τις συνεχείς μεταβλητές στο επίπεδο του 1% για να ελέγξουμε τις ακραίες τιμές

Υπόθεση 4: Στην συγκεκριμένη υπόθεση είχαμε 2 επιλογές. Την επιλογή της μεταβολής του μακροπρόθεσμου χρέους ή την επιλογή της μεταβολής του επιτοκίου ως εξαρτημένη μεταβλητή

προκειμένου να αναλύσουμε τη σχέση του με συγκεκριμένες διαδικασίες βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος.

Εξετάζουμε αν η επιλογή βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφοριών αυξάνει τα έξοδα για τόκους της εταιρείας. Το μοντέλο εξηγεί την ανεξάρτητη μεταβλητή κατά 44% (R-squared) Ο παρακάτω πίνακας δείχνει ότι οι συγκεκριμένες αλλαγές στο Διοικητικό συμβούλιο και στην επιλογή ελεγκτικής δεν επηρεάζουν καθόλου τη μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους.

Όλα τα άλλα control variables που κρίθηκαν σημαντικά στην υπόθεση 2 κρίνονται και σε αυτό το υπόδειγμα και η σχέση τους έχει ήδη αναλυθεί στο μοντέλο 2.

Πίνακας 9: Υπόθεση 4

Source	SS	df	MS	Number of obs = 299		
Model	1.25956411	11	.114505828	F(11, 287)	=	21.25
Residual	1.54618482	287	.005387404	Prob > F	=	0.0000
Total	2.80574893	298	.009415265	R-squared	=	0.4489
				Adj R-squared	=	0.4278
				Root MSE	=	0.0734

dltdebt	Coef.	Std. Err.	t	P>t	[95% Conf.	Interval]
dbig4	-.0072913	0.0522305	-0.14	0.889	-0.1100947	0.0955121
dboard	-.0044085	0.0175614	-0.25	0.802	-0.038974	0.030157
dindex	.0052715	0.0141724	0.37	0.710	-0.0226236	0.0331665
dsize_w	0.2981896	0.0294458	10.13	0.000	0.2402325	0.3561468
dprof_w	-0.295368	0.0625404	-4.72	0.000	-0.04184641	-0.01722719
dcurliab_w	-0.4582706	0.0383419	-11.95	0.000	-0.5337377	-0.3828036
dtang_w	2.363201	0.6523507	3.62	0.000	1.079202	3.647199
dsg_w	0.0426791	0.014126	3.02	0.003	0.0148755	0.0704827
cfo_w	-0.0059858	0.0113004	-0.53	0.597	-0.0282279	0.0162563
category	0.0063033	0.0049632	1.27	0.205	-0.0034657	0.0160723
year	0.0043624	0.00412	1.06	0.291	-0.0037468	0.0124716
_cons	-8.780717	8.276691	-1.06	0.290	-25.07143	7.509998

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας παλινδρόμησης OLS μιας μεταβολής του μακροπρόθεσμου χρέους στις αλλαγές του συνολικού περιβάλλοντος πληροφοριών και των μεταβλητών ελέγχου. Οι μεταβλητές ορίζονται κατωτέρω στον Πίνακα 3. Το δείγμα αποτελείται από 912 παρατηρήσεις σταθερού έτους από ελληνικές μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις μεταξύ 2005 και 2011. Γνωρίζουμε όλες τις συνεχείς μεταβλητές στο επίπεδο του 1% για να ελέγξουμε τις ακραίες τιμές.

Πίνακας 10: Correlation

	index	dbig4	dboard	dcurliab	dltdeb	dsg	dsize	dprof	cfo	dtang	dintrate	intrate	opinion1
index	1.0000												
dbig4	0.1316	1.0000											
	0.0001												
dboard	-0.0099	-0.0144	1.0000										
	0.7665	0.6642											
dcurliab	-0.0246	0.0015	-0.1087	1.0000									
	0.5554	0.9709	0.0089										
dltdeb	-0.0260	-0.0139	-0.0578	-0.2225	1.0000								
	0.5284	0.7351	0.1608	0.0000									
dsg	0.0021	-0.0040	-0.0627	0.2435	0.2373	1.0000							
	0.9582	0.9224	0.1260	0.0000	0.0000								
dsize	-0.0265	-0.0105	-0.1082	0.5533	0.3735	0.4088	1.0000						
	0.5185	0.7979	0.0082	0.0000	0.0000	0.0000							
dprof	-0.0080	-0.0055	0.0763	-0.0429	-0.0248	0.1430	0.1806	1.0000					
	0.8481	0.8959	0.0674	0.3093	0.5532	0.0006	0.0000						
cfo	0.0198	-0.0145	-0.0818	0.0123	0.0596	0.1544	0.1712	0.1306	1.0000				
	0.7001	0.7788	0.1118	0.8305	0.3002	0.0027	0.0069	0.0229					
dtang	0.0070	-0.0094	-0.0663	0.2322	0.1439	0.2340	0.2809	-0.058	0.0155	1.0000			
	0.8663	0.8198	0.1090	0.0000	0.0005	0.0000	0.0000	0.1845	0.7879				
dintrate	-0.0111	-0.0654	-0.0408	-0.3654	0.1947	-0.0971	-0.1636	0.0474	0.2438	-0.0694	1.0000		
	0.7921	0.1196	0.3324	0.0000	0.0000	0.0206	0.0001	0.2621	0.0000	0.1014			
intrate	0.0197	-0.0161	0.0428	-0.0923	0.2180	0.0813	0.0702	0.0045	-0.2183	0.0103	0.3903	1.0000	
	0.5977	0.6672	0.2529	0.0273	0.0000	0.0518	0.0934	0.9157	0.0000	0.8064	0.0000		
opinion1	-0.0356	-0.1511	-0.0413	-0.0244	0.0208	-0.0161	0.0034	0.0138	0.0475	0.0955	0.0282	-0.0034	1.0000
	0.3273	0.0000	0.2563	0.5586	0.6133	0.6947	0.9340	0.7418	0.3563	0.0206	0.5026	0.9268	

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει συσχετισμούς Pearson Pairwise. Δείτε τον Πίνακα 3 για τους ορισμούς των μεταβλητών.

Οι συσχετίσεις ανά ζεύγος στον Πίνακα 10 επιβεβαιώνουν την ιδέα ότι οι βελτιώσεις στο περιβάλλον πληροφόρησης μεταβάλλονται κυρίως σε μία μεγάλη ελεγκτική εταιρεία, ωστόσο πρόσθεση ενός ανεξάρτητου μέλους στο διοικητικό συμβούλιο δεν αποδεικνύεται στατιστικά σημαντικός παράγοντας ($p\text{-val}=0.7665$). Για την ακρίβεια όπως βλέπουμε από τον πίνακα δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική μεταβλητή που να συνδέει την βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος με κάποια μεταβολή των ανεξάρτητων μεταβλητών που χρησιμοποιήσαμε για ανάλυση.

Συνεπώς αντίθετα από τις προβλέψεις στα H1 και H2 και H3 δεν διαπιστώνουμε σημαντική συσχέτιση μεταξύ ενός βελτιωμένου πληροφοριακού περιβάλλοντος και των μεταβολών στις

τρέχουσες υποχρεώσεις ($\rho = -0.0246$, $t=0.5554$) και μεταξύ ενός βελτιωμένου πληροφοριακού περιβάλλοντος και του ποσού του μακροπρόθεσμου χρέους ($\rho = -0.0260$, $t= 0.5284$).

Από τη επεξεργασία του παραπάνω πίνακα, που η δεύτερη γραμμή κάθε στοιχείου δείχνει τη σημαντικότητα της σχέση των στοιχείων βλέπουμε ότι οι στατιστικά σημαντικές και θετικές σχέσεις αναφέρονται στον πίνακα με πράσινη γραμματοσειρά και κάποιες από αυτές είναι:

Ο index αλληλεπιδρά θετικά με τις μεταβολές σε big4 ελεγκτικές , δικαιολογημένα αφού ο index διαμορφώνεται από τις μεταβολές σε Big4 και προσθήκη μελών στο ΔΣ. Ωστόσο η αλληλεπίδραση με την προσθήκη ανεξάρτητων μελών δεν καθίσταται στατιστικά σημαντική. Αντίστοιχα, θετική συσχέτιση υψηλής σημασίας εμφανίζουν: Ο δείκτης όγκου πωλήσεων σε σχέση με τη μεταβολή των τρεχουσών υποχρεώσεων (0,55), του μακροπρόθεσμου χρέους (0.37) και του μεγέθους της επιχείρησης (0,41). Η μεταβολή της μεταβολής επιτοκίου με την μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους και αυτής των ταμειακών ροών. Το επιτόκιο δανεισμού με τη μεταβολή του επιτοκίου(0,4) Αντίθετα, αρνητική συσχέτιση παρουσιάζουν οι μεταβολές λιγότερων στοιχείων σε μικρότερη εξάρτηση (<0,2). Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής μεταβολές: Τρεχουσών υποχρεώσεων με την προσθήκη ανεξάρτητων μελών, τρεχουσών υποχρεώσεων με την μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους, μεταβολής μεγέθους και προσθήκης ανεξάρτητων μελών.

6.3. Αποτελέσματα Ανάλυσης:

Χρησιμοποιώντας στοιχεία μεσαίων και μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων, διερευνούμε παράγοντες που συνδέονται με την βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος, τις ενέργειες που έχουν αναληφθεί και τις επιπτώσεις στο ποσό του μακροπρόθεσμου χρέους και του επιτοκίου.

Αξιοποιούμε το γεγονός ότι όλες οι μεγάλες και μεσαίες ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα πρέπει να υποβάλλουν ελεγμένες ετήσιες εκθέσεις που να είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό. Βρίσκουμε και αξιολογούμε την ποιότητα των ελεγκτών και τον αριθμό των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού συμβουλίου για τη δημιουργία ενός δείκτη που αντικατοπτρίζει τις επιλογές για τη βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφοριών. Δεν συνδέονται οι αυξήσεις των εμπορικών πιστώσεων με βελτιώσεις στο περιβάλλον πληροφόρησης, όπως αναμέναμε. Περαιτέρω ανάλυση αποκαλύπτει ότι η πιο συχνή ενέργεια είναι να βελτιωθεί η αξιοπιστία των πληροφοριών μεταβαίνοντας σε έναν έναν ορκωτό λογιστή μιας μεγάλης Big 4 ελεγκτικής παρά να προστεθούν ανεξάρτητα μέλη στο διοικητικό συμβούλιο. Επιπλέον, διαπιστώνουμε ότι η βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφόρησης συνδέεται με μεγαλύτερη πρόσβαση στο μακροπρόθεσμο χρέος και μείωση του επιτοκίου που χρεώνεται. Κατά τη δοκιμή κάθε μεμονωμένης βελτίωσης του πληροφοριακού περιβάλλοντος διαπιστώνουμε ότι οι μεταβολές σε Big 4 ελεγκτές οδηγούν αυτά τα αποτελέσματα ενώ η προσθήκη ανεξάρτητων μελών στο διοικητικό συμβούλιο δεν παρουσιάζει καμία επίδραση .

Η έρευνα αυτή συμβάλλει στην αξιολόγηση της κατάστασης των ελληνικών μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.

Πρώτον, βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα δεν συμβαδίζουν με αυτά που υποθέσαμε ότι ισχύουν.

Συγκεκριμένα, η θετική μεταβολή των τρεχουσών υποχρεώσεων δεν επηρεάζει την απόφαση για βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφόρησης και κάθε άλλο παρά σημαντική καθίσταται η συσχέτιση μεταξύ της μεταβολής των τρεχουσών υποχρεώσεων και του INDEX.

Επίσης, σύμφωνα με την έρευνά μας η ποιότητα του ελεγκτή και της ελεγκτικής εταιρείας δεν έχει άμεση συνέπεια στη μείωση του κόστους χρέους των επιχειρήσεων.

Ομοίως η θετική μεταβολή του μακροπρόθεσμου χρέους και η μεταβολή των επιτοκίων δεν συνάδει με τη βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφοριών.

Η προσθήκη ωστόσο ενός ανεξάρτητου μέλους στο ΔΣ συνδέεται με μείωση των τρεχουσών υποχρεώσεων, παρά το γεγονός ότι η προσθήκη του ανεξάρτητου μέλους δεν έχει σχέση σημασίας με τη βελτίωση του περιβάλλοντος πληροφοριών.

Τα ευρήματά μας, υπόκεινται επίσης σε ορισμένους περιορισμούς. Πρώτον, ο δείκτης μας δεν

λαμβάνει υπόψη εταιρείες που δεν εφαρμόζουν ΔΛΠ ή πόσα μεμονωμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου προστίθενται στο διοικητικό συμβούλιο. Αντίθετα, δίνουμε στις εταιρείες μια βαθμολογία ενός προσθέσουν τουλάχιστον ένα ανεξάρτητο μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Δεύτερον, παρόλο που οι ανεξάρτητες μεταβλητές παρουσιάζουν καθυστέρηση ενός έτους σε σύγκριση με τις εξαρτημένες μεταβλητές, τα αποτελέσματά μας δεν μας επιτρέπουν να αντλήσουμε ισχυρά συμπεράσματα.

Αυτά τα αποτελέσματα μπορεί να εξηγούνται σε ένα βαθμό και από το γεγονός ότι εφαρμόσαμε το συγκεκριμένο υπόδειγμα σε ήδη μεγάλες και ανεπτυγμένες επιχειρήσεις και όχι σε ΜΜΕ.

Σε αντίθεση με το σουηδικό δείγμα δεν μπορούσαμε να αντλήσουμε πληροφορίες οικονομικού χαρακτήρα από κάποια βάση δεδομένων για επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους και κύκλου εργασιών λόγω ανεπάρκειας στοιχείων. Οι ΜΜΕ στη Ελλάδα δεν είναι υποχρεωμένες να ακολουθούν πιστά τα ΔΛΠ και δεν υπάρχουν βάσεις δεδομένων για στοιχεία μικρών επιχειρήσεων που θα μας βοηθούσαν να αναλύσουμε την παραπάνω έρευνα. Επίσης, η κατάσταση στην Ελλάδα με την μικρή βιωσιμότητα των μικρών επιχειρήσεων είναι άλλος ένας παράγοντας που δυσχεραίνει την καταγραφή τους σε βάσεις δεδομένων.

7. Συμπεράσματα

Η ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη συγκρότηση ενός υγιούς χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος και συμβάλλει σημαντικά στην εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης καθώς και στη σωστή αξιοποίηση αποφάσεων. Ωστόσο, η διαμόρφωση ενός ποιοτικού περιβάλλοντος πληροφοριών εξαρτάται από πολλούς παράγοντες που αξιολογούνται διαφορετικά από χώρα σε χώρα. Η παρούσα εργασία- έρευνα έγινε για να προσεγγίσει βασικά σημεία του περιβάλλοντος πληροφόρησης σε ευρωπαϊκό και ελληνικό πλαίσιο και να αξιολογήσει τον βαθμό ανταπόκρισης των υποθέσεων για βελτίωση του με την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα .

Στο πρώτο μέρος της εργασίας αναπτύσσονται οι βασικές έννοιες του Χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος με ότι αυτό περιλαμβάνει, η συμμόρφωσή του με τα ΔΛΠ και τον έλεγχο, ενώ δίνονται πιο συγκεκριμένα στοιχεία για την περίπτωση της Ελλάδας και το οικονομικό και ρυθμιστικό περιβάλλον της.

Αντικείμενο του δεύτερου μέρους είναι η ανάλυση και η εφαρμογή του μοντέλου σύμφωνα με το οποίο διερευνάται αν οι μεσαίες και μικρές ελληνικές επιχειρήσεις κάνοντας μια βελτίωση του πληροφοριακού περιβάλλοντος, είτε με μια αλλαγή σε μια μεγάλη και υψηλής φήμης ελεγκτική πολυεθνική είτε με την προσθήκη ανεξάρτητων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, παρουσιάζουν συνέπειες καλύτερευσης στο βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο δανεισμό.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες που αναφέρθηκαν αναλυτικά στη βιβλιογραφική επισκόπηση, αναμέναμε μια αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων την προηγούμενη χρονιά από την χρονιά που εξετάζαμε να οδηγούσε σε προσπάθεια βελτίωσης του περιβάλλοντος πληροφόρησης. Επίσης, περιμέναμε μια βελτίωση του δείκτη βελτίωσης να έδινε ευνοϊκότερους όρους για μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση.

Ωστόσο, διαπιστώθηκε μέσω στατιστικής ανάλυσης ότι καμία από τις παραπάνω σχέσεις δεν κρίθηκε στατιστικά σημαντική και θετική, αποτέλεσμα το οποίο δείχνει πως το περιβάλλον της Ελλάδας λειτουργεί διαφορετικά στο κριτήριο δανεισμού.

Τέλος σημαντικό είναι να λάβουμε υπόψιν τα παρακάτω που εν μέρη δικαιολογούν τη διαμόρφωση του αποτελέσματος.

Πρώτον, το δείγμα μας αναφέρεται σε μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Όπως αναφέραμε και πάνω οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν χαμηλότερες ευνοϊκές συνθήκες και μια αλλαγή στην ποιότητα πληροφόρησης θα ήταν πιο αντιπροσωπευτική στις συνθήκες δανεισμού τους από τις τράπεζες, ενώ

στις πιο μεγάλες ήδη αναπτυγμένες επιχειρήσεις δεν αντικατροπτίζεται τόσο η αλλαγή αυτή στους ήδη πιο ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης.

Τέλος, η περίοδος που εξετάσαμε ήταν μια περίοδος που είχε αρχίσει γίνεται αισθητή η οικονομική κρίση και αυτό ενδέχεται εν μέρη να επηρεάζει εμμέσως την απόφαση τραπεζικής χρηματοδότησης, λόγω αστάθειας του οικονομικού περιβάλλοντος.

Συμπερασματικά, η Ελλάδα και το πιστοληπτικό της σύστημα δεν βασίζεται τόσο στις αποφάσεις των επιχειρήσεων για βελτίωση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και του κύρους που προσδίδει ο έλεγχος μιας μεγάλης ελεγκτικής στις επιχειρήσεις που ελέγχει.

8. Βιβλιογραφία:

Ηλεκτρονικές πηγές:

- <http://www.tovima.gr/finance/finance-news/article/?aid=249381>
- https://ac.els-cdn.com/S0378426606000926/1-s2.0-S0378426606000926-main.pdf?_tid=8d3d15d8b73311e7b0680000aacb35f&acdnat=1508681950_acc84bfb08dd66d13d70a653d7bf7dca
- http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/4389/1282_02_%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%91%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CE%AF%CE%BA%CF%84%CE%B5%CF%82.pdf, σελ 2
- <http://www.power-tax.gr/el/normal/35/2276/ViewArticle.aspx>
- <https://www.euretirio.com/katastasi-metavolon-idion-kefalaion/>
- <https://www.euretirio.com/prosartima/>
- http://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2016/03/ETHSIA_EKTHESI_2016_FINAL.pdf
- http://startupgreece.gov.gr/sites/default/files/SME%20Factsheet%20-%20Greece%202012_el.PDF
- <file:///F:/1-s2.0-S0165410103000764-main.pdf>
- http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=324:liga-logia-gia-tin-elte&Itemid=194&lang=el
- https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/4965/1/02_chapter_1.pdf
- <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/ECON166/1.%20%CE%A7%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%84%CE%B5%CF%82.pdf, σελ 10-11>

Επιστημονικές Πηγές:

Causes and Consequences of Improvements in the Information Environment for Swedish Small and Mid-Sized Firms, January 2015, Mari Paananen, Business School University of Exeter EX44ST United Kingdom

Alpaslan Yasar , 2013, Big Four Auditors' Audit Quality and Earnings Management: Evidence from Turkish Stock Market, *International Journal of Business and Social Science*, 153, 154

Anderson, R. C., Mansi, S. A. and Reeb, D. M. (2004) Board characteristics, accounting report integrity, and the cost of debt, *Journal of Accounting and Economics*, 37, 315-342.

Armstrong, C. S., Guay, W. R. and Weber, J. P. (2010) The role of information and financial reporting in corporate governance and debt contracting, *Journal of Accounting and Economics*, 50(2), 179-234.

Ashbaugh and Pincus 2001

Amihud & Mendelson, 1988

Ball, R. and Shivakumar, L. (2005) Earnings quality in UK private firms: Comparative loss recognition timeliness, *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 83-128.

Barth, M., Landsman, M. and Lang, M. (2008) International Accounting Standards and Accounting Quality, *Journal of Accounting Research*, 46(3), 467-498.

Becker, C. L., Defond, M. L., Jiambalvo, J. and Subramanyam, K. R. (1998) The Effect of Audit Quality on Earnings Management, *Contemporary Accounting Research*, 15(1), 1-24.

Boone, J. P., Khurana, I. K. and Raman, K. K. (2010) Do the Big 4 and the Second-tier firms provide audits of similar quality?, *Journal of Accounting Public Policy*, 29(4), 331-333, 350

Financial Accounting and Reporting Section: Accounting Standard Setting for Private Companies, *Accounting Horizons*, 28(1), 175-192.

Brown et al., 2008

Brüggenmann, U., Hitz, J-M. and Sellhorn, T. (2013) Intended and Unintended Consequences of Mandatory IFRS Adoption: A Review of Extant Evidence and Suggestions for Future Research, *European Accounting Review*, 22(1), 1-37.

Byard, D., Li, Y. and Yu, Y. (2011) The Effect of Mandatory IFRS Adoption on Financial Analysts' Information Environment, *Journal of Accounting Research*, 49(1), 69-96.

Cairns(2000)

Cheng, F., Hope, O.-K., Li, Q. and Wang, X. (2011) Financial Reporting Quality and Investment Efficiency of Private Firms in Emerging Markets, *The Accounting Review*, 86(4), 1255-1288.

Cheng et al., 2013

Christensen, H. B., Lee, E. and Walker, M. (2009) Do IFRS reconciliations convey information? The effect of

- debt contracting, *Journal of Accounting Research*, 47(5), 1167–1199.
- Cohen (2003)
- Daske και Gebhardt (2006)
- Davila, T. (2005) An exploratory study on the emergence of management control systems: formalizing human resources in small growing firms, *Accounting, Organization, and Society*, 30(3), 223-248.
- 1988 DeFond και Jiambalvo
- Diamond, D. W. and Verrecchia, R. E. (1991) Disclosure, liquidity, and the cost of capital, *Journal of Finance*, 46(4), 1325–1359.
- Drury και Tayles 1995
- Easley, D., and O’Hara, M. (2004) Information and the cost of capital, *Journal of Finance*, 59(4), 1553–1583.
- European Investment Bank (2003) Bank survey evidence on bank lending to SMEs in the European Union. Economic and Financial Report 2003/01.
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, 2003
- (Fama και Jensen 1983)
- Fortin, S. and Pittman, J. A. (2007) The Role of Auditor Choice in Debt Pricing in Private Firms, *Contemporary Accounting Research*, 24(3), 859-896.
- Francis, J., LaFond, R. Z., Olsson, P. and Schipper, K. (2005) The market pricing of accruals quality, *Journal of Accounting and Economics*, 39, 295-327.
- Francis, J. R., Maydew, E. L. and Sparks, H. C. (1999) The role of Big 6 auditors in the credible reporting of accruals, *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 18(2),17–34.
- Franco, G., Gavious, I., Jin, J. Y. and Richardson, G. D. (2011) Do Private Company Targets that Hire Big 4 Auditors Receive Higher Proceeds?, *Contemporary Accounting Research*, 28(1), 215–262.
- Glaum, M., Baetge, J., Grothe, A. and Oberdörster, T. (2013) Introduction to International Accounting Standards, Disclosure Quality and Accuracy of Analysts’ Earnings Forecasts, *European Accounting Review*, 22(1), 79-116.
- Glosten & Milgrom, 1985
- He, X., Wong, T. J. and Young, D. (2012) Challenges for Implementation of Fair Value Accounting in Emerging Markets: Evidence from China, *Contemporary Accounting Research*, 29(2), 538-562.
- Hope, O.-K., Thomas, W. B. and Vyas, D. (2011) Financial credibility, ownership, and financing constraints in private firms, *Journal of International Business Studies*, 42(7), 935-957.

- K. Hope et al. Culture and auditor choice: A test of secrecy hypothesis *J. Account. Public Policy* 27 (2008), 358
- Horton, J., Serafeim, G. and Serafeim, I. (2013) Does Mandatory IFRS Adoption Improve the Information Environment?, *Contemporary Accounting Research*, 30(1), 388-423.
- Huyghebaert, N. and Van de Gucht, L. M. (2007) The Determinants of Financial Structure: New Insights from Business Start-ups, *European Financial Management*, 13, 101-133.
- Jaggi, B., Leung, D. and Gul, F. (2009) Family control, board independence and earnings management: Evidence based on Hong Kong firms, *Journal of Accounting Public Policy*, 28(4), 281-300.
- Jeffrey A. Pittman*, Steve Fortin, 2004, Auditor choice and the cost of debt capital for newly public firms, *Journal of accounting and economics*, 115, 116
- Kang, T., Krishnan, G. V., Wolfe, M. C. and Yi, H. S. (2012) The Impact of Eliminating the 20-F Reconciliation Requirement for IFRS Filers on Earnings Persistence and Information Uncertainty, *Accounting Horizons*, 26(4), 741-765.
- Karen A. Jehn and Frank R.C. De Wit, Melbourne Business School, Melbourne, Australia, Manuela Barreto, 2014, Task Conflict Asymmetries: Effects on Expectations and Performance, *International Journal of Conflict Management* 173
- Keehwan Kim (2015), The Investment Efficiency Of Private And Public Firms: Evidence From Korea , South Korea *The Journal of Applied Business Research*, 1387, 1388, 1389
- Kim, J-B., Simunic, D. A., Stein, M. T. and Yi, C. H. (2011) Voluntary Audits and the Cost of Debt Capital for Privately Held Firms: Korean Evidence, *Contemporary Accounting Research*, 28(2), 585-615.
- Lang και Lundholm (1996)
- Leftwich, R. W. (1983) Accounting information in private markets: evidence from private lending agreements, *The Accounting Review*, 58(1), 23-42.
- Leuz, C. and Verrecchia, R. V. (2000) The economic consequences of increased disclosure, *Journal of Accounting Research*, 38, 91-124.
- Linck, J., Netter, J. and Yang, T. (2008) The determinants of board structure, *Journal of Financial Economics*, 87(2), 308-328.
- Μπάλλας και Χέβας (2016) , *χρηματοοικονομική λογιστική*, Δ' έκδοση, 40
- Maffett, M. (2012) Financial reporting opacity and informed trading by international institutional investors, *Journal of Accounting and Economics*, 54(2-3), 201-220.

- McNichols και Stubben (2008)
- Mikhail et al (2003)
- Nobes, C. (2010) On Researching into the Use of IFRS by Private Entities in Europe, *Accounting in Europe*, 7(2), 213-226.
- Othman and Zeghal, 2006
- 1993 Palmrose
- Park et al., 1999
- Penman (2002)
- Petersen, M. A. and Rajan, R. G. (1994) The Benefits of Lending Relationships: Evidence from Small Business Data, *The Journal of Finance*, 49(1), 3-37.
- Philip Brown International Financial Reporting Standards: what are the benefits?, 2011, *Accounting and Business Research*, pp 276,277
- Ronald C. Andersona, Sattar A. Mansi b, David M. Reebc,(2004) ,*Journal of Accounting and Economics* 37 Board characteristics, accounting report integrity,and the cost of debt, 321
- Pijper (1993)
- Pittman, J. and Fortin, S. (2004) Auditor choice and the cost of debt capital for newly public firms, *Journal of Accounting and Economics*, 37(1), 113–36.
- Πηγουνάκη Βαρβάρα (2011),Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην ελληνική οικονομία και οι συνέπειες στις Οικονομικές Καταστάσεις των ελληνικών εταιρειών, 10
- Spathis, (2002)
- Tasios, Stergios (2015), Ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης: αξιολόγηση, μέτρηση και σχέση με τα χαρακτηριστικά των εταιρειών, 25,32,35,40
- Μαρία Τριανταφυλλίδου, 2012,Δημιουργική λογιστική και χειραγώγηση κερδών: Η Επίδρασή τους Στη Λογιστική Απάτη και ο ρόλος της επιχειρηματικής ηθικής, 10-11,
- Teoh and Wong,
- Τσιπουρίδου και Σπάθης, 2012
- Vander Bauwhede and Willekens, 2004
- Verriest, A., Gaeremynck, A. and Thornton, D. B. (2013) The Impact of Corporate Governance on IFRS Adoption Choices, *European Accounting Review*, 22(1), 39-77.
- 2003Walker
- Wilner, B. (2000) The Exploitation of Relationships in Financial Distress: The Case of Trade Credit, *Journal of Finance*, 55(1), 153-178.
- Weber και Willenborg, 1991

